

Wydanie z dnia 13.11.1932 r.
Cena numeru 1 złoty

Należność pocztowa opłacona ryczałtem.

Cena numeru 1 złoty.

SAMORZĄD

TYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWOM SAMORZĄDU TERYTORJALNEGO

Rok XIV.

WARSZAWA, 13 LISTOPADA 1932 R.

Nr. 46

DOKOMPLETOWANE DRUKI I URZĄDZENIA MELDUNKOWE.

Wzór 1	zgłoszenie zamieszkania	100 sztuk	Zł. 0.90	Wzór 11a	Arkusz zbiorczy do ankiety R. wzór 11	100 sztuk	Zł. 2.25
.. 2	.. zmiany miejsca zamieszkania	.. ..	.. 1.10	.. 12	Ankieta B	100 ..	.. 0.90
.. 3	karta zameldowania	.. ..	.. 1.—	.. 13	karta zameldowania dla hoteli (Dz. U. P. P. 20.V 31 r. Nr. 47 poz. 409)	100 sztuk	.. 1.—
.. 4	.. wymeldowania	.. ..	.. 1.10	.. 14	Karta wymeldowania	100 ..	.. 1.20
.. 3a	Karta zameldow. dla cudzoziemców	.. ..	.. 1.10	.. A.	Dowód zmiany miejsca zamieszkania	100 ark.	.. 4.50
.. 4a	Karta wymeldow. ..	.. ..	.. 1.20	.. B.	Dowód zamieszkania	100 sztuk	.. 2.40
.. 5	Karta meldunkowa dla osób podleg. powsz. obow. wojskowemu	.. ..	.. 0.80	.. C.	Zawiadomienie	100 ..	.. 2.40
.. 6	Rejestr mieszkańców luźne arkusze	.. arkuszy	.. 20.—	.. D.	Zawiadomienie pół arkusza	100 ..	.. 2.25
.. 6a	Skorowidz do rejestru mieszkańców (okólnik M. S. W. Nr. 65 25.IV.-31 r. poz. 13)	.. ..	.. 11.—	.. E.	Ponaglenie pół arkusza	100 ..	.. 2.25
.. 7	Karta rodzinna	.. sztuk	.. 10.—	Domowe księgi meldunkowe § 2 Instr. M. S. W. po	15 ark. 30 kart	.. ..	.. 2.—
.. 8	Rejestr osób przyb. do gminy (luźne ark.)	.. arkuszy	.. 6.—	.. 25 .. 50 ..	.. ..	.. ..	.. 3.—
	W stanie zbroszowanym 24 ark.	1 zeszyt	.. 2.—	.. 50 .. 100 ..	.. ..	.. ..	.. 4.95
	w formie księgi oprawn. w płótno 50 ark. (100 kart)	.. ..	.. 7.90	.. 100 .. 200 ..	.. ..	.. ..	.. 8.50
	75 .. 150 ..	.. ..	.. 10.50	.. 125 .. 250 ..	.. ..	.. ..	.. 1.20
	100 .. 200 ..	.. ..	.. 13.50	.. 150 .. 300 ..	.. ..	.. ..	.. 8.50
	125 .. 250 ..	.. ..	.. 15.50				
	150 .. 300 ..	.. ..	.. 17.50				
.. Pa	Rejestr dla osób opuszcz. gm. (luźne ark.)	100 ark.	.. 6.—				
	w formie zbroszowanej	24 arkusze 1 zeszyt	.. 2.—				
	Księga oprawn. w płótno po	50 ark. 100 kart	.. 7.90				
	75 .. 150 ..	.. ..	.. 10.50				
	100 .. 200 ..	.. ..	.. 13.50				
	125 .. 250 ..	.. ..	.. 15.50				
	150 .. 300 ..	.. ..	.. 17.50				
UWAGA:	Wszystkie księgi oprawn. wzoru 8 i 8a, jak wyżej podano, oprawn. nie w płótno ale w papier, imitację płótna, 1 zł. taniej na każdym egzemplarzu.						
Wzór 9	Rejestr domów luźne arkusze	100 arkuszy	Zł. 4.50				
	zbroszowane 12 arkuszy w jeden zeszyt	.. ..	.. 0.80				
	w formie księgi oprawn. po	25 ark. (50 kart)	.. 3.—				
	50 .. 100 ..	.. ..	.. 4.50				
	75 .. 150 ..	.. ..	.. 6.—				
	100 .. 200 ..	.. ..	.. 8,25				
Wzór 10	Hotelowa książka meldunk.	50 ark. 100 kart	.. 4.50				
.. 10	.. ..	100 .. 200 ..	.. 8,25				
.. 10a	Lista osób przebywających	100 sztuk	.. 2,25				
.. 11	Ankieta A	100 sztuk	.. 0,80				

Do cen podanych doliczamy faktyczne koszty ekspedycji i porta.

Zamówienia kierować pod adresem:

SAMORZĄDOWY INSTYTUT WYDAWNICZY Sp. z o. o. w Warszawie. Warszawa, ul. Śto-Krzyska 13.

CENTRALA WĘGLOWA

BIELSKO — ŚLĄSK
UL. JAGIELLOŃSKA 9.

Dostawa węgla i koksu dla Urzędów Państwowych i Komunalnych oraz Instytucji Społecznych

PO ORYGINALNYCH CENACH KOPALNIANYCH.

ŻĄDĄC OFERTY.

Kupujcie
wyroby krajowe!

SAMORZĄDOWY INSTYTUT WYDAWNICZY

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie
WARSZAWA, UL. ŚWIĘTOKRZYSKA 13, TELEFON 442-63

Konto czekowe w P. K. O. Nr. 1520.

Rachunek bieżący w Polskim Banku Komunalnym 479.

POLECAMY ŁASKAWEJ UWADZE KAS OSZCZĘDNOŚCI W POLSCE MATERJAŁY PROPAGANDOWE NA DZIEŃ OSZCZĘDNOŚCI

Plakaty	Cena za sztukę zł. gr.
1. Plakat szkolny 50 x 70 cm. kolorowy.....	—,60
2. „Ja oszczędzam, a wy?” 70 x 100 cm.....	—,75
3. Oszczędzajmy! 70 x 100 cm. (nowy plakat).....	—,75
4. „Oszczędność to droga do bogactwa”. 70 x 100 c. kol.....	—,55
5. „Oszczędność to wrota do szczęścia i dobrobytu” 70 x 100 cm. —,55	

U w a g a: Nadruki na plakatach wyszczególnionych pod P. 2, 3, 4 i 5 wykonujemy według załączonych rękopisów (10 — 20 wyrazów) licząc 10 zł. za 100 szt., rękopisy wraz z zamówieniami prosimy nadsyłać najpóźniej do 1-ego października r. b., — po tym terminie wysyłać będziemy plakaty bez nadruków.

Pocztówki

Wykonujemy na żądanie miniaturę 1) plakatu szkolnego i 2) „Ja oszczędzam, a wy?” i 3) „Oszczędzajmy!” z dowolnym nadrukiem (tylko dwadzieścia wyrazów). Pocztówka jest najdogodniejszą formą propagandy w szkołach i dla szerokiego ogółu.

Zamówienia przyjmujemy poczynając od pięciuset sztuk..... —,05

Książki

1. Długokęcki Jan „Jak zakładać i prowadzić szkolne kasy oszczędności” wydanie 1931 r.	1,20
2. A. K. Czyżowski „Szara Książeczka”.....	1,20
3. J. S. Rozlacki „Podręcznik dla komunalnych kas oszczęd.” cz. I 12.—	

Broszury

1. „Oszczędnością i pracą ludzie się bogacą”.....	—,12
2. Br. Dr. Kuśnierz „Praca i Oszczędność mądrością narodów”.....	—,12
3. R. Lenartowicz „Jak zaradzić biedzie na wsi”.....	—,40
4. S. Ostojewski „Wysilkami dzieci i młodzieży do Potęgi Polski”.....	—,20
5. M. Kaczanowski „Droga do niezależności”.....	—,20
6. Marjan Wł. Tulacz „Oszczędność dźwignią postępu społecznego”.....	—,50
7. A. Malarz „Jak osiągnąć dobrobyt”.....	—,50
8. Ks. J. Makłowicz „Skarbnica narodowa”.....	—,15
9. Ks. J. Makłowicz „O oszczędności”.....	—,30
10. Janina Grajewska „Zbiorowy Czyn”.....	—,10
11. Zofja Roguska „Jak Pan Saba nauczył się oszczędzać”.....	—,10
12. Marja Ławrukjańcówna „Obrazki”.....	—,10
13. Eugenia Szymulkowa „Droga do fortuny”.....	—,12

U w a g a: Przy zamówieniach broszur poczynając od 1000 sztuk, możemy na 2 i 3 stronie okładki umieścić nadruk według nadesłanego rękopisu za doliczeniem zł. 24 za pierwszy tysiąc i za każdy następny po 6 zł.

Ulotki

	Cena za 100 sztuk zł. gr.
1. „Ziarnko do ziarnka, zbierze się miarka”.....	3.—
2. „Ucieka nędza przed tym co oszczędza”.....	6.—
3. Marjan Pietras „Szóstaki i siódma”.....	4.—
4. Stefan Chmieliński „Oszczędność”.....	4.—
5. Marja Gajewska „Sknera”.....	4.—
6. Ks. J. Makłowicz „Złote klucze”.....	4.—
7. Ks. J. Makłowicz „Bezpieczna lokata”.....	4.—
8. Ks. J. Makłowicz „Martwa ręka”.....	4.—
9. „Czy robotnik może oszczędzać”.....	3,50
10. „Co robić aby kredyt na wsi był łatwy i tani”.....	3,50
11. „Oszczędność podwala dobróbytu”.....	3,50

U w a g a: 1. Ulotka „Ziarnko do ziarnka, zbierze się miarka”, przeznaczona jest specjalnie do propagandy oszczędności za pomocą skarbnicy.

2. Pod ulotką pozostawione jest specjalne miejsce na nadruk nazwy kasy i jej adresu. Cena ulotki z nadrukiem za 500 szt. 20 złotych, za 1000 szt. 25 zł., za każdy następny tysiąc 20 zł.

U w a g a: Wydawnictwa zaopatrzone trzema gwiazdkami są nagrodzone, dwoma gwiazdkami wyróżnione i jedną gwiazdką odznaczone na konkursie Polskiego Banku Komunalnego.

Kalendarzyk kieszonkowy instytucji oszczędnościowych na rok 1933.

Cena Kalendarzyka kieszonkowego (format 7,5 x 11 cm., 80 stron druku i okładka z trójbarwną tytułową ilustracją) z nadrukiem czterech stron okładki żądanym tekstem, wyniesie przy zamówieniach, poczynając od 850 egz. 18 gr. za sztukę, następnie od 500 egz. 17 gr. za sztukę i od 1000 egz. 16 gr. za sztukę. Mniejsze ilości wysyłamy po cenie 15 gr. bez nadruku. Przy większych zamówieniach specjalne warunki.

Druki dla Szkolnych Kas Oszczędności w stanie luźnych arkuszy, zbroszurowane i inne:

1. Regulamin I dla S. K. O. w szkołach powszech. za 100 szt. zł. 5,00	
2. „ II „ „ w szkołach średnich „ „ „ 5,00	
3. „ III instytucji oszcz. dla wap. z S. K. O. „ „ „ 5,00	
4. Deklaracja S. K. O. o przystąpieniu do wap. z inat. osz. „ „ „ 2,00	
5. Księga kontroli skarbnicy..... za 100 ark. „ 6,00	
6. „ „ „ 1 zeszyt zbrozur. 12 arkuszy..... „ 1,00	
„ „ „ zawartości skarbnicy ..... 100 ark. „ 6,00	
„ „ „ 1 zeszyt zbrozur. 12 ark. „ 1,00	
7. Mareczki oszczędnościowe wartości 5 gr za 1000 sztuk..... „ 1,20	
8. „ „ „ 10 „ „ „ „ „ „ 1,20	
9. „ „ „ 20 „ „ „ „ „ „ 1,20	
10. „ „ „ 50 „ „ „ „ „ „ 1,20	
11. Księga kontroli znaczków oszczędnościowych za 100 szt. „ 6,00	
„ „ „ 1 zeszyt zbrozur. 12 ark. „ 1,00	
12. Karteczki do naklejania mareczek za 100 sztuk ..... „ 3,00	
„ „ „ z nadrukiem nazwy kasy za 1000 szt. „ 40,00	
13. Arkusz zbiorczy dla wkładek w S. K. O. za 100 szt..... „ 0,00	
14. Księga kontowa S. K. O. za 100 ark..... „ 6,00	
„ „ „ 1 zeszyt zbroszurowany 12 arkuszy „ 1,00	
15. Kartony wkładowe S. K. O. do zapisów za 100 sztuk ..... „ 3,00	
16. Księga „Dziennik S. K. O.” „ „ „ „ „ „ „ 6,00	
„ „ „ 1 zeszyt zbrozur. 12 arkuszy „ 1,00	
17. Deklaracje S. K. O. o przelew wkładek do inat. oszcz. za 100 szt. „ 2,00	
18. „ zgody S. K. O. na wypłatę wkładek „ „ „ „ „ 1,20	
19. Wykaz wkładek oszczędn. i doliczonych %% „ „ „ „ „ 6,00	
20. Księga kasowa S. K. O. .... „ „ „ „ „ „ „ 6,00	
„ „ „ 1 zeszyt zbrozur. 12 arkuszy „ „ „ 1,00	
21. Skarbnica blaszana czterokolorowa za 100 sztuk ..... „ 40,00	
22. Plombownica z inicjałami nazwy Instytucji ..... „ 15,00	
23. Plomby za 1 kg. .... „ 2,20	
24. Książeczki wkładowe za 100 szt. .... „ 20,00	
„ „ „ „ „ „ z nadrukiem nazwy kasy „ „ „ 25,00	

Prosimy wszystkie zainteresowane Instytucje przy nadsyłaniu zapotrzebowania na druki dla Szkolnych Kas Oszczędności o dokładne podawanie nazwy druków, ilości oraz stanu, w jakim mają być nadesłane, czy w luźnych arkuszach, czy zeszytach.

U W A G A: Podane w niniejszym prospekcie wzory wysyłamy na żądanie niezwłocznie jako okazowe wzory płatne.

Powyższy prospekt może nastęrczać pewne zapytania, prosimy uprzejmie takowe kierować pod naszym adresem, a chętnie służyć będziemy wyczerpującymi wyjaśnieniami.

Z A M Ó W I E N I A P R O S I M Y K I E R O W A Ć D O
Samorządowego Instytutu Wydawniczego, Sp. z O. O. w Warszawie, ul. Świętokrzyska 13.

czas. 13458/14/46

SAMORZĄD

TYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWOM SAMORZĄDU TERYTORJALNEGO

PRENUMERATA KWARTALNA
10 ZŁOTYCH.

NUMER POJEDYŃCZY 1 ZŁOTY.

KONTO CZEKOWE P. K. O. Nr. 1520

REDAKCJA
WARSZAWA, MARSZAŁKOWSKA 81 a
TELEFON 9-66-06.

ADMINISTRACJA
WARSZAWA, ŚW. KRZYSKA 13 m. 15
TELEFON 442-63.

Ceny ogłoszeń: Wolne miejsce na pierwszej str. okładki lub strona w tekście: 450 zł. — 1/2 str. 225 zł. — 1/4 str. 112 zł. 50 gr. Poza tekstem za stronę: 300 zł. — 1/2 str. 150 zł., 1/4 str. 75 zł. Publikacje bilansów o 50% drożej. Ogłoszenia instytucyj komunalnych (dostarczone bezpośrednio do Administracji o 25% taniej) za str. 200 zł. 1/2 str. 100 zł. — 1/4 str. 50 zł.

Redaktor — Dr. Maurycy Zdzisław Jaroszyński.

Komitet Redakcyjny: *Aleksander Bogusławski, Henryk Le Brun, Wacław Gajewski, Władysław Korsak.*

ROK XIV.

WARSZAWA, 13 LISTOPADA 1932 r.

Nr. 46

TREŚĆ Nr. 46: Współpraca samorządów miast i gmin podmiejskich — *W. Kwasiński*. Możliwości spółdzielczego uspołeczniania środków produkcji — *A. Bogusławski*. Przewodnictwo w radzie i zarządzie K. K. O. — *M. K.* Zmniejszenie wydatków na t. zw. „stojkę” albo „paczkę gminną” — *A. R.* Wieś gminna Strachówka pow. Radzyńskiego — *W. Trzciniński*. Sprawy bieżące. Wiadomości gospodarcze. Poradnik.

Na zlecenie Związku Powiatów Rz. P. (Warszawa, Marszałkowska 81 a) prowadzimy administrację kwartalnika „Samorząd Terytorjalny“.

Dla uniknięcia omyłek, prosimy uprzejmie przy wpłatach prenumeraty za kwartalnik „Samorząd Terytorjalny“ lub za tygodnik „Samorząd“ — zaznaczać wyraźnie na wypełnianych blankietach P. K. O.:

przeznaczone na KWARTALNIK „SAMORZĄD TERYTORJALNY“ lub
„ „ TYGODNIK „SAMORZĄD“.

SAMORZĄDOWY INSTYTUT WYDAWNICZY

Warszawa, Świętokrzyska 13 m. 15.

Współpraca samorządów miast i gmin podmiejskich

Coraz bardziej zacierają się granice miasta i wsi. Zniknęły bezpowrotnie mury miejskie. W wielu miastach trudno już obecnie przy wjeździe orzec, gdzie się kończy wieś, a zaczyna miasto. Idealem coraz bardziej rozpowszechniającym się jest dążenie do tego, by pracować w mieście, a mieszkać na wsi i to już nie na przedmieściach, wcielonych obecnie do miast, lecz w dalej powstających osiedlach. Wskutek tego procesu mieszania mieszkańców miast z mieszkańcami wsi interesy samorządu miejskiego i wiejskiego coraz bardziej się zazębiają. Koniecznym tedy staje się zapewnienie im stałej współpracy, możliwie bezpośredniej. Tymczasem obecnie współpraca ta jest dość luźna, czasowa, dla ściśle zgóry określonych celów, a projekt nowej ustawy samorządowej nie zapewnia w dostatecznym stopniu wzajemnych wpływów na siebie tych dwóch rodzajów jednostek samorządu.

Związki samorządowe wyższego rzędu nie są w stanie pokryć wszystkich istniejących w tej dziedzinie braków, gdyż praca ich z natury rzeczy musi być ograniczona do szerszych i ważniejszych zagadnień i wiele spraw mniejszych, a jednak ważnych dla poszczególnych okolic, usuwa się z obrębu ich działalności. Ponieważ zaś dotychczas o prawie wyborczym do organów samorządowych decyduje wyłącznie miejsce zamieszkania wyborcy, przeto coraz więcej osób związanych wszystkimi swymi zawodowymi interesami z jednym związkiem komunalnym, a mieszkających na terenie drugiego związku, nie może mieć swych przedstawicieli w organach tego związku, którego działalność bardziej ich interesuje. Zdarzają się również wypadki, że uchwały samorządów miast wprost godzą w interesy gmin podmiejskich, a uchwały te mogłyby nie zapaść, gdyby w gronie rady miejskiej był przedstawiciel tych

W-1749/78/187

gmin i w dyskusji nad projektem uchwały wykazał, że godzi ona w interesy wsi, gdyż radni miejscy mogą tego sami nie zauważyć.

W Anglii, która ma najstarszy i najbardziej rozwinięty samorząd, sprawa ta jest rozstrzygnięta w ten sposób, że prawo biernie wyborcze do rad miejskich przysługuje wszystkim posiadaczom mieszkań, domów i przedsiębiorstw w promieniu siedmiu mil od granic miasta, a do rad hrabstw tymże samym osobom, mieszkającym w promieniu 10 mil od granic hrabstwa. Równa się to prawie że zatarciu granic związków samorządowych przy wyborach do rad.

Samorząd angielski, jak i naród, który go stworzył, ma odmienny charakter od naszego i wielu jego instytucyj przeszczepić na nasz grunt nie można, co jednak nie wyklucza, że samą wypróbowaną tam zasadę umożliwienia współpracy w samorządzie danego terytorjum jak największej ilości osób zainteresowanych trzeba uznać za słuszną, tembardziej że i na naszym gruncie odczuwa się potrzebę tej współpracy. Współpracę tę u nas można zapewnić przez wprowadzenie do rad miejskich, jako pełno uprawnionych członków, przedstawicieli zainteresowanych wydziałów powiatowych, względnie zarządów gminnych i odwrotnie: do sejmików i rad gminnych — przedstawicieli zainteresowanych magistratów. Kwestji tej jednak jednako dla całego kraju rozstrzygnąć nie można, gdyż w różnych częściach państwa są bardzo znaczne różnice w charakterze i rozwoju miast i wsi. W szczególności w wielu okręgach mało uprzemysłowionych o charakterze wiejskim, inowacja ta byłaby może zbędną, gdyż dostateczną współpracę zapewnia ingerencja organów nadzorczych; natomiast w okręgach przemysłowych, gdzie wieś najbardziej zlewa się z miastem, wprowadzenie tej współpracy uważam za konieczne.

Stopień zainteresowania poszczególnych miast w sprawach samorządu ziemskiego i odwrotnie podlegać będzie znacznym wahaniom zależnie od wielkości miasta, stopnia rozwoju otaczających go osiedli, oraz rozbudowy środków komunikacyjnych. Uwzględnić również trzeba poziom umysłowy ludności, zamieszkującej dany związek samorządowy, a co zatem idzie — i zdolność do działań organów samorządowych reprezentujących tę ludność. Prawie że wszędzie poziom umysłowy członków rad miejskich

będzie wyższy od poziomu umysłowego członków rad gminnych, a nawet i sejmików powiatowych. Miasto, ze względu na charakter swego rozwoju, dąży stale do coraz większego związania z sobą okolic podmiejskich, które stają się z czasem uzupełnieniem tego miasta, winno mieć możliwość większej ingerencji w działalność samorządu gmin podmiejskich, niż te ostatnie gminy w sprawy samorządu miasta. Np. miasto stołeczne Warszawa, będące największym w Polsce skupieniem ludności, powinno mieć swych przedstawicieli nie tylko w Sejmiku Warszawskim, lecz i w radach gmin wiejskich, graniczących bezpośrednio z tem miastem. Natomiast przedstawiciele Wydziału Powiatowego Sejmiku Warszawskiego, którzy weszliby do składu warszawskiej Rady Miejskiej, mogliby w dostatecznym stopniu stać na straży interesów nie tylko powiatowego związku komunalnego, lecz i gmin podmiejskich. Mniejszym miastom choćby wydzielonym z pow. związku kom., wystarczy, gdy będą miały swych przedstawicieli tylko w radzie otaczającej je gminy i gdy tylko ta gmina wyśle swych przedstawicieli do rady miejskiej.

Ponieważ przed ustaleniem, czy i który związek komunalny i wielu ma mieć reprezentantów w organie uchwalającym drugiego związku, należy gruntownie zbadać, w jakim stopniu wiążą się interesy tych dwóch sąsiadujących z sobą związków, jak również ponieważ ilość i jakość wspólnych interesów będzie mieć tendencję zmienną w miarę rozwoju miast — przeto ustawa kwestję tę rozstrzygnąć może tylko ogólnie, pozostawiając ustalenie ilości tych reprezentantów w poszczególnych radach rozporządzeniom wykonawczym. I tak: odnośnie do miast największych decyzja winna należeć do Rady Ministrów, do miast wydzielonych z powiatowych związków komunalnych — do Ministra Spraw Wewnętrznych, a do pozostałych miast — do Wojewody względnie Rady Wojewódzkiej. Naturalnie, że przed powzięciem decyzji w tej sprawie należy dać możliwość wypowiedzenia się organom związków zainteresowanych.

Mam wrażenie, że wprowadzenie w życie powyższego projektu przyczyniłoby się znacznie do usprawnienia działalności samorządu miast i gmin je otaczających, usunęłoby sprzeczności zachodzące nieraz w ich poczynaniach, a nie pociągnęłoby za sobą większych trudności w realizacji.

W. Kwasięborski.

Możliwości spółdzielczego uspołeczniania środków produkcji

Kryzys gospodarczy, jak to stwierdziliśmy w „Samorządzie“ Nr. 45, ujawnił nam wady ustroju kapitalistycznego, jak również kierunku etatystycznego. Ekonomiczna szkoła kooperatystyczna przeciwstawia się jednemu i drugiemu kierunkowi. Wysuwa i stara się przeprowadzić swoją własną myśl: *solidarnego współdziałania w miejscie współzawodnictwa.*

Ale nasuwa się pytanie, czy i ten kierunek my-

śli ekonomicznej nie zawiedzie? Jakie są jego możliwości, zwłaszcza w okresie obecnego kryzysu? Gdyby zebrać odpowiedzi na te pytania w naszym kraju, wypadłyby one różnie. Bodaj, że odpowiedzi pesymistyczne przeważałyby. Zrodziła się w szerokich kołach obojętność a nawet nieufność do spółdzielczości. Nieufność ta uwidoczniła się poważnie wśród przedstawicieli i działaczy samorządowych.

Złożyło się na to wiele przyczyn, powodujących

wykolejanie się licznych spółdzielni oraz bankructwa, za które płaciły samorzady, gwarantujące wypłacalność ich zobowiązań. Płaciły także i poszczególne jednostki lub nawet członkowie spółdzielni. A ponieważ mamy w usposobieniu skłonność do uogólniania poszczególnych wypadków, więc też wynikły z tego zarzuty, potępiające samą ideę spółdzielczą.

Tymczasem, gdy zbadamy poszczególne wypadki, to się okaże, że winni są tu kierownicy, zarządy, członkowie lub specjalne warunki gospodarcze. Niezawsze kierowano się przy tworzeniu i prowadzeniu ustalonymi i wypróbowanymi zasadami spółdzielczymi. Był czas zaraz po wojnie światowej, że spółdzielnie powstawały bardzo licznie dla uzyskania i podziału między siebie produktów monopolowych. Ale tę chorobę przeszły także samorzady powiatowe, zakładające, pomimo ostrzeżeń, swoje oddziały handlowe. Rezultaty tego handlu samorządowego były w wielu wypadkach bardzo smutne. To samo stało się ze spółdzielniami, które zasady organizacji spółdzielczej nadużyły dla celów ubocznych, tymczasowych. Z chwilą zniesienia monopolu względnie ograniczeń obrotu tych artykułów podcięta została podstawa ich egzystencji.

Przyszła następnie hiperinflacja i zniszczyła kapitały obrotowe spółdzielni. Spowodowało to w wielu spółdzielniach nowe wykolejenia. Nie wszystkie spółdzielnie starały się umiejętnie o wytworzenie dostatecznych do obrotów kapitałów drogą zwiększenia udziałów lub powiększania sum rezerwowych, ale weszły na drogę nadużywania kredytu tak przy kupnie jak i sprzedaży. To odstępstwo od podstawowych zasad spółdzielczości pomściło się na wielu spółdzielniach, powodując ich bankructwo. Największym odstępstwem od wspomnianych zasad zgrzeszyły spółdzielnie rolniczo - handlowe, potrzebujące do swych operacji znacznego kapitału obrotowego; one też najwięcej strat przyczyniły samorządom powiatowym, zmuszonym do pokrywania za nie należności, z powodu udzielonych im gwarancji. Co prawda były one w pewnym stopniu ofiarami kredytowego nastawienia Państwowego Banku Rolnego, rozprawdzającego za ich pośrednictwem kredyty nawozowe i zbożowe, za które w określonym terminie zobowiązane były wpłacić należność.

Wiele spółdzielni, tak zresztą jak i samorządów oraz instytucji państwowych, nie zorientowało się w rozmiarach nadchodzącego kryzysu i nie zdążyło zwężyć swojej akcji, ściągnąć swoich należności, zwłaszcza od ubożających rolników. To spowodowało ich niewypłacalność.

Dodajmy do tego pewną ilość błędów przy obsadzie kierownictw, niewyrobienie zarządów, niedostateczną kontrolę, zbyt szczupłą działalność w kierunku wychowania sobie członków — a będziemy mieli uwidocznione najważniejsze przyczyny bankructw wielu spółdzielni.

Widzimy z tego, że nie idea spółdzielcza bankrutowała, ale odstępstwo od zasad i wskazań doświadczonych spółdzielców. Tam zaś, gdzie nie było tych odstępstw a zwłaszcza załamań finansowych, spółdzielczość pokonywa zwycięsko piętrzące się trudności i niepowstrzymanie kroczyła naprzód. Ofiary nieostrożności i nieumiejętnego działania są wszędzie,

ale ich liczba zależy od odpowiedniego przygotowania i wyrobienia spółdzielczego społeczeństwa.

Pewne działy spółdzielczości, jak np. spożywcza i mleczarska, zdobyły sobie nawet w naszym, mało wyrobionem społeczeństwie, prawo obywatelstwa. Inne, które zresztą trudniej jest zorganizować i prowadzić, muszą sobie to powszechne uznanie zdobywać. I niewątpliwie sobie zdobędą, gdy w działaniu będą ściśle trzymać się na doświadczeniu opartych zasad spółdzielczych. Jeszcze wiele z nich może się zachwiać a nawet zbankrutować, ale to może raczej tylko opóźnić ich rozwój; nie spowoduje jednak ich zaniku. Spółdzielczość bowiem zagranicą w tych działach, niedostatecznie u nas działających, tak poważnymi już pochwalić się może sukcesami, że zmusi nas do nowych, skuteczniejszych wysiłków.

Rozwój bowiem spółdzielczości w świecie idzie stale naprzód, obejmując coraz nowe dziedziny. Nie mamy danych obejmujących całokształt ruchu spółdzielczego. Przytoczymy więc tylko dane, dotyczące członków spółdzielni spożywczych, należących do związków rewizyjnych. Dane te zamieszczono w „Małym roczniku statystycznym“, wydanym przez G. U. S., w następującej tablicy:

Państwa	1928 r.		1929 r.	
	Liczba członków		Liczba członków	
	w tysiącach	w $\frac{0}{0}$ $\frac{0}{0}$ ogółu mieszk.	w tysiącach	w $\frac{0}{0}$ $\frac{0}{0}$ ogółu mieszk.
W. Brytania	5,579	12,3	6,169	15,6
Finlandja	411	11,7	457	12,6
Węgry	838	9,9	672	7,7
Danja	332	9,2	217	6,2
Szwajcaria	347	8,8	358	8,7
Szwecja	366	6,0	422	6,9
Estonja	55	5,0	57	5,1
Niemcy	2,910	4,6	3,624	5,6
Czechosłowacja	616	4,3	675	4,6
Belgia	338	4,3	300	3,8
Francja	1,750	4,3	1,438	3,5
Austrja	254	3,8	260	3,9
Norwegja	100	3,6	105	3,7
Lotwa	61	3,3	50	2,6
Polska	769	2,6	811	2,6
Holandja	178	2,4	185	2,4
Litwa	54	2,4	39	1,7
Rumunja	192	1,1	245	1,4
Bułgaria	47	0,9	57	1,0
Hiszpanja	27	0,1	29	0,1

Tablica ta niestety nie daje nam odzwierciedlenia dokładnego ruchu spółdzielczego. Wiele bowiem z wymienionych krajów słabiej rozwijają spółdzielczość spożywcza, ale przodują za to w spółdzielczości rolniczej, kredytowej, wytwórczej i t. d. Jest przeto wiele spółdzielni mieszanych, zaliczanych raz do spółdzielni spożywców, innym razem rolniczej lub nawet wytwórczej. Różne są w poszczególnych państwach co do tego kryterja. Tem też należy wytłumaczyć niektóre wahania się in minus w poszczególnych krajach. Niemniej zestawienie to daje nam pewne pojęcie o potężniejszym ruchu spółdzielczym. Na czele kroczy tu W. Brytania, wybitnie specjalizująca się w spółdzielczości spożywczej.

Do spółdzielczości spożywców przywiązywano

wielką wagę. W niej kooperatyści widzieli ten rodzaj spółdzielczości, który ma pod kątem konsumenta uspołecznienie środki produkcji przez założenie własnych zakładów przemysłowych. Niewątpliwie w tej dziedzinie dokonano wiele, szczególnie w Anglii.

Wyznając doktrynę rocdalską — kooperatyści tego typu niechętnym okiem patrzyli na rozwój spółdzielczości wytwórców, zwłaszcza rolników. Widzieli w nich przeciwników spółdzielczości, organizujących producentów.

W dotychczasowej doktrynie spółdzielczości spożywczej nastąpiły — jak pisze prof. J. Kurnatowski (Nadbudowa kooperacji) — dwie modyfikacje.

Wypłynęły one na tle zmian w powojennym rozwoju społeczno - ekonomicznym. Przedwojenna doktryna kooperatystów nie mogła dotrzymać kroku zbyt szybkim zmianom, jakie niesła powojenna rzeczywistość.

Zamiast więc iść drogą wykupywania ziemi przez hurtownie stowarzyszeń spożywców, co okazało się nierealnym, zdecydowano się na nawiązanie stosunków z organizacjami spółdzielczymi rolniczymi. Tą drogą osiągnano pominięcie pośredników z korzyścią dla drobnych producentów i konsumentów. Gdyby tę myśl wcielono w życie i to w najszerszym zakresie — uspołeczniono by tak kosztowną dla obu stron w y m i a n ę. Nie jest to myśl utopijna. Rozwój spółdzielczości producentów rolniczych i konsumentów postępuje naprzód. Wiele nici pomiędzy temi spółdzielniami zostało już nawiązanych. Do urzeczywistnienia tego nie potrzeba nawet wielkich kapitałów. Wystarczą w wielu krajach gromadzone oszczędności w spółdzielniach kredytowych i kasach oszczędności.

Ale dla powodzenia tego dzieła koniecznym jest, aby jedne i drugie spółdzielnie stanęły na wysokości zadania.

Dalszym krokiem w tej dziedzinie mogłoby być uspołecznianie mniejszych zakładów przemysłowych drogą bądź tworzenia, jak to ma w wielu wypadkach miejsce, przez spółdzielnie własnych zakładów przemysłowych, bądź nawiązania stosunków handlowych z zakładami, organizowanymi przez spółdzielnie wytwórców. Wprawdzie ten ostatni rodzaj spółdzielczości najtrudniej jest organizować i prowadzić; niemniej dodatnie przykłady rozwoju takiej spółdzielczości posiadamy.

Wogóle w dzisiejszym okresie kryzysowym zauważyć się dało ciekawe zjawisko. Oto w roku bieżącym powstawać zaczęły małe zakłady przemysłowe. Uwidoczniło się to w zwiększaniu się co miesiąc ubezpieczonych zakładów w Funduszu Bezrobocia. To samo zjawisko zaobserwował Inspektorat pracy woj. Krakowskiego.

Jeżeli uwidoczniła się już taka samorzutna reakcja na obecny kryzys, to niewątpliwie jest pole dla akcji w kierunku uspołeczniania mniejszych za-

kładów przemysłowych. Mogą one pracować z mniejszym ryzykiem nadprodukcji, mając gotowych odbiorców w postaci spółdzielni. Zresztą pewną próbę w tym zakresie podjął już Związek Spółdzielni Spożywców „Społem“, powołując np. „Zakłady wytwórcze“ w Kielcach.

Ale droga uspołeczniania wielkich przedsiębiorstw jest trudna w dzisiejszych warunkach. Przedsiębiorstwa te zorganizowane są w postaci spółek akcyjnych lub należą do państwa. Połączone są bardzo często w kartele, syndykaty i ciężarem w postaci wysokich cen ciążą na społeczeństwie. Kapitalistyczne spółki akcyjne wykorzystywały na swą korzyść dobę inflacji, wykorzystując do dziś drobnych akcjonariuszy, skupiwszy w kilku lub kilkunastu rękach zyski przedsiębiorstwa w postaci wysokich pensyj zarządu i tantjem.

Walka z temi kolosami jest trudna, pomimo, że w ostatnich czasach czytamy nieraz o zachwianiu się poważnych koncernów przemysłowych. Przedewszystkiem coraz trudniejsze jest finansowanie tych przedsiębiorstw przez banki prywatne, do których publiczność traci zaufanie, lokując swoje oszczędności w komunalnych kasach oszczędności lub w spółdzielniach kredytowych. I to jest już pewien krok naprzód. Szeroka publiczność nie pomaga swemi oszczędnościami do zaciskania pętli kartelowej na swej szyi.

Ale to jest raczej negatywna działalność. Dla przekształcenia stosunków społecznych musi przyjść jasna działalność pozytywna. Na temat ten toczą się liczne dyskusje, wysuwane są różne projekty. Jeden z takich projektów opracowany został przez Bernarda Lavergne w pracy „System spółdzielczy“. Jest to nadbudowa kooperacji zwana przez autora „régie coopérative“, a którą prof. J. Kurnatowski nazywa „przedsiębiorstwem złożonej ekonomii mieszanej“. Przedsiębiorstwo to ma formę towarzystwa akcyjnego, ale z tem zastrzeżeniem, ażeby większość mieli klienci przedsiębiorstwa. Mniej więcej zarząd takiej spółki winien się składać 2/5 reprezentantów władz, 2/5 reprezentantów klientów i 1/5 reprezentantów pracowników. Taki system nie jest czystym kapitalizmem ani etatyzmem, ale połączeniem zainteresowanych — pod kątem widzenia konsumentów. Różne mamy formy przedsiębiorstw akcyjnych. Mamy przedsiębiorstwa czysto kapitalistyczne, mamy spółki akcyjne związków publiczno - prawnych np. Polski Bank Komunalny, mamy przedsiębiorstwa mieszane państwa i prywatnego kapitału, albo samorządu i prywatnego kapitału. Przedsiębiorstwa te idą, choć działają najczęściej metodami kapitalistycznymi i podlegają wadom wpływającym z kapitalistycznej masowej produkcji na nieokreślony rynek.

Dlaczego więc nie mogłyby się udać przedsiębiorstwa, mające charakter „nadbudowy kooperacji“ pracujące w oparciu o liczne spółdzielnie?

A. Bogusławski.

Przewodnictwo w radzie i zarządzie K. K. O.

Kwestja przewodniczenia w radzie K. K. O. stała się ostatnio tematem ożywionej dyskusji na łamach prasy samorządowej. Czytelnikom „Samorządu“ i „Oszczędności“ powinno się wydać, że jest to kwestja olbrzymiej wagi, od której w pierwszym rzędzie zależy organizacja prac kas komunalnych i pomyślny ich rozwój. Nie wątpię jednak, że ci z pośród czytelników, którzy biorą bezpośredni udział w pracach kas komunalnych, zapatrują się na tę sprawę nieco inaczej, właściwie oceniając jej rolę i znaczenie w życiu kas.

Jako jeden z tych aktywnych pracowników śmiem twierdzić kategorycznie, że kwestja przewodniczenia w radach K. K. O. jest kwestją zupełnie podrzędną i pozbawioną istotnego znaczenia. Według starego angielskiego przysłowia wszystko jest w porządku, gdy „właściwy człowiek jest na właściwym miejscu“; i w danym wypadku należy przypuszczać, że w zależności od indywidualnych zalet i kwalifikacyj — tak samo dobrym, jak i odwrotnie złym, przewodniczącym rady K. K. O. może być zarówno przewodniczący zarządu związku komunalnego, jak i inna osoba wybrana z grona rady. Funkcje przewodniczącego rady K. K. O. są zresztą tak nieskomplikowane i ściśle ustalone obowiązującymi normami statutowymi i regulaminowymi, że nie mogą być zbyt absorbującymi dla nikogo.

Punkt ciężkości spoczywa, mojem zdaniem, nie w osobie przewodniczącego rady, lecz w osobie prezesa, czyli naczelnika zarządu K. K. O., na którego barkach spoczywa obowiązek zdrowej inicjatywy w poczynaniach kasy, troska o jej rozwój i odpowiedzialność za racjonalność jej polityki finansowej. Kandydatom na stanowisko naczelnika zarządu K. K. O. powinny być zatem stawiane nietylko wymagania odpowiednich kwalifikacyj co do przygotowania ekonomicznego zarówno teoretycznego, jak i praktycznego, lecz przede wszystkim gruntownej znajomości stosunków gospodarczych terenu obsługiwanego przez kasę oraz ich możliwości rozwojowych. Takim kandydatem może być tylko osoba, biorąca od dłuższego czasu czynny udział w pracach samorządu terytorjalnego, którego głównem zadaniem jest podniesienie stanu gospodarczego i kulturalnego powiatu, względnie miasta. Jeżeli chodzi o miasta, to wyszukanie takiego kandydata nie nasuwa zwykle poważniejszych trudności. Gorzej jest natomiast z powiatowymi kasami oszczędności, ponieważ działacze samorządowi, biorący udział w pracach powiatowego samorządu, nie zawsze odpowiadają wymaganiom co do przygotowania ekonomicznego, a zresztą są to zazwyczaj ludzie zamieszkujący na wsi, poza terenem siedziby kasy. Interesy dobrze prosperującej kasy wymagają zaś stałej obecności naczelnika zarządu, który codziennie winien poświęcić parę godzin na urzędowanie w biurze kasy i mieć bliższy wgląd w bieżący tok czynności. Szczegółowe obowiązki naczelnika zarządu kasy są zresztą dokładnie omówione w książce p. t. „Podręcznik dla K. K.

O. p. S. Rozieckiego¹⁾, do której odsyłam czytelników. Z pracy powyższej dowiadujemy się, że zakres tych obowiązków jest dość obszerny. Jako uzupełnienie dodam jeszcze, że w kasie, dobrze prosperującej i posiadającej należyte rozbudowane operacje finansowe, a przecież do tego dąży każda kasa, fachowy dyrektor jest zbyt zaabsorbowany stroną czysto techniczną prowadzenia kasy i dlatego też jest wprost niemożliwością fizyczną obarczanie go sprawami ogólnie-organizacyjnymi, dotyczącymi propagandy oszczędności, nawiązania i zacieśnienia kontaktu z innymi instytucjami finansowymi, oraz racjonalnego dysponowania posiadanymi funduszami. W kasach małych jest to wszystko oczywiście możliwe, w miarę jednak wzrostu ich działalności i zwiększenia obrotów, połączenie funkcji czysto technicznych z ogólnie-organizacyjnymi w osobie jednego dyrektora wywołać musi ujemne skutki, jak to zresztą praktyka w wielu wypadkach wykazała.

W większości powiatów funkcje naczelnika zarządu K. K. O. spełniają sekretarze wydziałów powiatowych i trzeba przyznać, że spełniają je dobrze dlatego właśnie, że odpowiadają przeważnie wszystkim tym warunkom, jakim kandydat na powyższe stanowisko powinien odpowiadać. Oczywiście, że znowuż zasada angielska „właściwy człowiek na właściwym miejscu“ i tu powinna mieć zastosowanie. Dobrym przeto naczelnikiem zarządu może być tylko dobry sekretarz sejmiku, który w osobie swej powinien łączyć cztery warunki, zapewniające powodzenie kierowanej przez siebie kasie oszczędności: 1) fachowe przygotowanie, 2) zmysł gospodarczy, 3) wszechstronna znajomość stosunków ekonomicznych powiatu i 4) ciągłość pracy samorządowej. Notowane są również, jednak dość rzadko, wypadki, że stanowisko naczelnika zarządu piastują przewodniczący zarządów związków komunalnych. I tu w odniesieniu do tych rzadkich wypadków wszystkie zastrzeżenia jakie podnosi autor artykułu w Nr. 43 „Samorządu“ p. t. „Przewodniczący Rady Komunalnej Kasy Oszczędności“ co do celowości aktywnego udziału przewodniczącego organu wykonawczego związku poręczającego w pracach władz kasy wydają się najzupełniej słusznymi. Szanowny autor pominął tylko jeszcze jeden ważny szczegół w swych zastrzeżeniach, mianowicie niebezpieczeństwo wprowadzenia do działalności kasy tendencji politycznych, które rzadko kiedy nie są w kolizji z interesem gospodarczym.

Ten jedyny moment, zdaniem mojem, powinien w dostatecznej mierze przemawiać za tem, by osoba przewodniczącego organu wykonawczego związku poręczającego, zazwyczaj zaawansowana politycznie, znajdowała się możliwie daleko od udziału we wszelkich władzach K. K. O.

M. K.

1) Wydawnictwo Sam. Inst. Wydawn. r. 1931/32.

Zmniejszenie wydatków na t. zw. „stójkę“ albo „pocztę gminną“

Taniość produktów wytwórczości rolnej doprowadziła na naszej wsi do ogromnego zmniejszenia rozporządzalnej ilości środków obrotowych, do bardzo daleko posuniętego ograniczenia zdolności płatniczej mieszkańców. Ilość gotówki, posiadanej przez rolników — mówię o ogóle mieszkańców wsi — jest niewystarczająca do pokrycia koniecznych wydatków racjonalnego gospodarowania i uiszczenia przez rolników ciążyących na nich danin publicznych.

W związku z wyżej wskazanym zmniejszeniem zdolności finansowej rolników zachodzi bezwzględna konieczność stosowania zarówno w pracy publicznej jak i prywatnej najdalej posuniętej oszczędności.

Samorządy nasze, zagnane warunkami życia i odpowiednimi zarządzeniami władz nadzorczych, podjęły poważną akcję oszczędnościową dopiero w roku 1931/32. Akcja ta trwa w ciągu bieżącego roku budżetowego. Na wszystkich odcinkach swej działalności muszą samorządy poddać rewizji dotychczasowe metody pracy, dążyć do ich zracjonalizowania i usprawnienia w celu osiągnięcia tych samych rezultatów środkami możliwie mniejszemi.

Choć w zakresie oszczędności na administracji osiągnięto już wiele, to jednak w dalszym ciągu dużo jeszcze pozostaje do zrobienia. Między innymi ostatnie rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej wkłada na samorządy obowiązek dalszego pomniejszenia wydatków na administrację w pewnym procencie w stosunku do wykonania budżetów na rok 1930/31. Przepisy rozporządzenia zostaną zapewne oddzielnie na łamach „Samorządu“ omówione.

W niniejszym artykule pragniemy zwrócić uwagę na możliwość osiągnięcia oszczędności na pozycji, znajdującej się w budżetach znakomitej większości gmin wiejskich Kongresówki i Kresów, dotyczącej utrzymania t. zw. „stójki“, czy „poczty gminnej“. Nazwą tą określa się środek lokomocji, najczęściej zaprzęg jedno czy parokonna, utrzymywany do dyspozycji funkcjonariuszów urzędu gminnego dla umożliwienia im wyjazdów służbowych w obrębie gminy. W praktyce sprawę tę rozwiązuje się najczęściej przez wynajmowanie takiej „stójki“ drogą przetargu in minus, rzadziej — przez utrzymywanie przez gminę własnego konia i zaprzęgu. W wypadku dzierżawy „stójki“ często dzierżawcą bywa wójt.

Stwierdziliśmy, że na ten cel w niektórych powiatach wydają gminy wcale poważne środki. Tak np. w 19 gminach jednego z większych powiatów Województwa Białostockiego w roku 1930/31 wydano na ten cel ogółem 82.658 zł., średnio więc 4.350 zł. w jednej gminie.

Na pokrycie kosztów „stójki“ gminnej urzędy gminne ściągają specjalną opłatę. Wspomniane wyżej 19 gmin preliminowało w roku budżetowym 1930/31 w dochodach łącznie opłaty na utrzymanie „stójki“ — 104.000 zł., a ściągnęło 109.521 zł.; ściągnęło zatem

więcej niż faktycznie wydano, co — oczywista — nie powinno mieć miejsca. Ściągnięcie od rolników w ciągu jednego roku 109.521 zł. w gotówce, a więc sumy bardzo poważnej w obecnych warunkach kryzysu i ścieśnienia finansowego i wydatkowanie jej na utrzymanie stójki, każe szukać innych metod załatwienia tej sprawy, które doprowadziłyby do pomniejszenia wydatku.

Uczynić to można kilku sposobami. Pierwszy — to wyznaczanie „stójki“ w naturze. Dostarczenie konia z zaprzęgiem na jeden dzień w roku do dyspozycji gminy (w większych gminach wypadnie to na poszczególnego rolnika nawet raz na dwa lata) nie przedstawia większych trudności, zwłaszcza, gdyby urzędy gminne uwzględniały do pewnego stopnia okresy specjalnego natężenia robót w rolnictwie, korzystając w tym okresie ze „stójki“ w mniejszym stopniu, lub też pociągając do wykonania obowiązku „stójki“ rolników zamożniejszych, posiadających więcej koni, czy też mogących nawet wynająć pojazd i konia dla spełnienia powinności.

Drugi sposób — to organizowanie na rzecz przedsiębiorcy, dostarczającego „stójkę“, zsypu zboża, którem wypłaca się czynsz. Ten sposób wynagrodzenia musi już być przewidziany w umowie z przedsiębiorcą. W kilku powiatach województwa Białostockiego stosuje się tę metodę z powodzeniem.

Obie wyżej wymienione metody są niewątpliwie praktyczniejsze, niż wynajmowanie „stójki“ za gotówkę i ściąganie z wszystkich płatników specjalnej opłaty na pokrycie tego wydatku. Odciążenie płatników od tej opłaty pozwoli im przesunąć odnośne środki (jak w wyżej wspomnianym powiecie — 109.500 zł.) na pokrycie podatków państwowych i gminnych.

Wspomnieć tu jeszcze należy, że dużą część spraw, jak doręczenia wezwań, ściąganie grzywien i t. p. mogłaby być przez poszczególnych funkcjonariuszy gminnych załatwiana przy posługiwaniu się rowerem dla przejazdu po terenie gminy. Urzędy gminne mogłyby sobie pozwolić na nabycie własnego roweru niewielkim kosztem 180 — 200 zł., zwłaszcza przy skreśleniu wydatku na utrzymanie „stójki“. W praktyce bardzo rzadko spotykamy korzystanie z tego ułatwienia, a przecież w porze letniej można rowerem posługiwać się doskonale, a „stójkę“ organizować na okres 4 do 6 miesięcy zimowych nawet w gminach terytorjalnie rozleglejszych. Można zresztą odmiennymi jeszcze sposobami zorganizować obsługę terenu gminy przez funkcjonariuszów gminnych bez konieczności dzierżawienia stałej kosztownej „stójki“.

Sprawa jest warta szczególnego rozważenia przez poszczególne gminy w celu jej jak najlepszego i najoszczędniejszego rozwiązania przy uwzględnieniu momentów wyżej poruszonych.

Wieś gminna Strachówka powiatu Radzyńskiego woj. Warszawskiego

Monografia statystyczno-gospodarcza

Wiadomości ogólne. Historia. Wieś gminna Strachówka położona jest w północno - wschodniej części pow. Radzyńskiego przy szosie prowadzącej z Łochowa do Mińska Mazowieckiego. Strachówka oddaloną jest o 13 kilometrów od stacji Łochów, o 8 km. od st. Urli i o 43 km. od miasta powiatowego Radzymina. Najbliższy urząd pocztowy jest w Jadowie.

Strachówka należała ongiś do dóbr Sobieskich, później przeszła do Radziwiłłów. Po Radziwiłłach majątek nabył Anglik Hay. Po nim majątek przechodzi do Klepackich, później do Włosińskich, wreszcie do Oleszy, który przystępuje do parcelacji. Parcelacji dokończył Pachniewski. Po ukończonej parcelacji pozostaje ośrodek, złożony z dworu, dużego ogrodu i łąk. Ośrodek ten również kilkakrotnie zmienia właścicieli, przechodząc do rąk życkiego, później zaś Daszkiewicza. Obecnie właścicielem dworu jest p. Jan Wereszczyński.

Przed kilku laty jeszcze Strachówka miała opinię Syberji pow. Radzyńskiego. Kwitło tam nożownictwo. Objawy te ustały od roku 1928 na skutek poważnej pracy kulturalnej inteligencji miejscowej z p. Wereszczyńskim na czele.

Meteorologja.

Na zasadzie danych stacji meteorologicznej w Liwie.

Opady średnie w r. 1931.

I	57,9 mm.	VII	80,7 mm.
II	37,4 „	VIII	163,7 „
III	26,7 „	IX	113,2 „
IV	43,4 „	X	31,4 „
V	26,8 „	XI	15,1 „
VI	57,2 „	XII	53,7 „

Na zasadzie danych stacji meteorologicznej w Grebniku.

Temperatury średnie w r. 1931.

I	— 2,3 °C.	VII	+ 19,5 °C.
II	— 3,4 °C.	VIII	+ 17,5 °C.
III	— 1,6 °C.	IX	+ 11,1 °C.
IV	+ 5,0 °C.	X	+ 6,9 °C.
V	+ 17,4 °C.	XI	+ 1,9 °C.
VI	+ 17,1 °C.	XII	— 0,8 °C.

Gleba. Gleba w Strachówce jest żytnia, kartoflana.

Obszar, ludność, narodowości, wyznania. Obszar Strachówki wynosi 779 morg. kw. Ludność wynosi 476 osób (w tem mężczyzn 232, kobiet 244).

Pod względem narodowościowym i wyznaniowym ludność składa się z 433 Polaków — katolików i 43 żydów wyznania mojżeszowego.

Podział zawodowy ludności.

Rolnictwo:	63 sam.,	wraz z rodzinami	393 t. j.	82,57%
Przemysł:	5 „ „ „		24 „ „	5,04%
Handel:	5 „ „ „		43 „ „	9,03%
Zawody wolne i urzędn.	6 „ „ „		16 „ „	3,36%

Razem: 79 sam., wraz z rodzinami 476 t. j. 100%

Podział socjalny ludności.

73 samodzielnych, wraz z rodzinami	444 t. j.	93,28%
6 urzędników, „ „	16 „	3,36%
4 robotników, „ „	16 „	3,36%

Razem 476 t. j. 100%

Ruch naturalny ludności katolickiej podług danych parafjalnych.

	1929	1930	1931	razem za 3 lata	razem za 1 rok
Urodzenia	13	20	22	55	18,33
Zgony:	11	12	13	36	12
Śluby:	4	5	3	12	4

Przewaga urodzeń nad zgonami za okres trzyletni wynosi 55, 36 — 36 t. j. 19, za rok zaś 18 — 33 — 12 = 6,33, co w stosunku do 476 mieszkańców wynosi 13,2% t. j. poniżej normy przyrostu dla całego kraju.

Inwentarz żywy.

Konie	38	Owce	3
Krowy	57	Cieleta	} do 2 lat } 34
Trzoda chlewna	34	Byczki, jałówki	

Przyrostu naturalnego inwentarza nie było.

Podział ziemi wedle użytków.

Grunta orne	536 morgów
Pastwiska	5 „
Łąki	72 „
Lasy	111 „
Sady, ogrody	16 „
Wody	2 „
Nieżytki	37 „

Razem 779 morgów

Podział gruntów wedle obszaru.

Od 0 — 5 ha	59 (134 działki, w tem 95 z innych wsi)
„ 5 — 10 ha	19
„ 10 — 20 ha	3

Zasiewy, zbiory i ich wartość.

Zasiewy.				Zbiory.				
Pszenica	10 m.	à 1 q	— 10 q	à 22 = 220.00;	10 m.	à 6 q	— 60 q	à 22 = 1.320.00 zł.
Żyto	252,5 m.	à 1 q	— 252,5 q	à 14 = 3.555.00;	252,5 m.	à 7 q	— 1767,5 q	à 14 = 24.845.00 „
Jęczmień	32 m.	à 1 q	— 32 q	à 14 = 448.00;	32 m.	à 8 q	— 256 q	à 14 = 3.584.00 „
Owies	25 m.	à 1 q	— 25 q	à 10 = 250.00;	25 m.	à 8 q	— 200 q	à 10 = 2.000.00 „
Koniczyna	10,5 m.	à 12,5 kg.,	1,31 q	à 150 zł. 1 q = 196.50;	10,5 m.	à 40 q	— 420 q	à 5 = 2.100.00 „
Seradela	8 m.	à 1 q	— 8 q	à 15 = 120.00;	8 m.	à 30 q	— 240 q	à 4 = 960.00 „
Łubin	2 m.	à 1 q	— 2 q	à 15 = 30.00;	2 m.	à 6 q	— 12 q	à 16 = 192.00 „
Ziemniaki	103,5 m.	à 6 q	— 621 q	à 4 = 2.484.00;	103,5 m.	à 100 q	— 10350 q	à 4 = 41.400.00 „
Buraki	3 m.	à 7 kg.	— 21 kg.	à 3 = 63.00;	3 m.	à 300 q	— 900 q	à 3 = 2.700.00 „
Kapusta	2,5 m.	à 2 kg.	— 5 kg.	à 4 = 20.00;	2,5 m.	à 100 q	— 250 q	à 4 = 1.000.00 „
Gryka	6,5 m.	à 50 kg.	— 325 kg.	à 15 = 487.00;	6,5 m.	à 13 q	— 84,5 q	à 15 = 1.267.50 „

445,5 m. wart. zasiewu w ziarn. i sadzonk. 7.873.50;

wartość zbiorów 81.368.50 zł.

Domy i budynki mieszkalne.

66 domów mieszkalnych i 132 budynki gospodarcze —
wartość ubezpieczeniowa 240.010 zł.

Zarobki robotników niestałych.

2 miesiące à 3 zł. = 150 zł. (3 × 25 × 2)
roboty leśne 60 zł.
inne roboty 30 zł.

Razem 240 zł.

Majątek ludności wsi.

779 morgów à 700 zł. = 545.300 zł. t. j. na głowę
1145,58 zł.

Ubezpieczeni.

4 pracown. ubezpieczonych w Kasie Chorych
2 „ „ „ Z. U. P. U.
2 „ „ „ Fund. Berzobocia

Dochód ludności wsi.

Wartość zbiorów — 81.368,50 zł. Wynosi to na głowę
170,94 zł.

Dochody rolników wedle obszarów.

W dziale niniejszym podane są dochody bez
względu na to, czy produkty zostały spożyte, czy
sprzedane:

od 0 — 5 ha	5 — 10 ha	10 — 20 ha
5 q żyta à 14 = 70	10 q żyta — 140	30 q żyta — 420
3 q owsa à 10 = 30	10 q owsa — 100	25 q owsa — 250
3 q jęczm. à 14 = 42	10 q jęczm. — 140	20 q jęczm. — 280
25 q ziemn. à 4 = 100	60 q ziemn. — 240	180 q ziemn. — 720
12 kg masła à 3 = 36	24 kg. masła — 72	48 kg. masła — 144
2000 l. mleka à 25 g. = 500	6000 l. mleka à 25 — 1500	12000 l. mleka — 3000
drób 20	drób 50	dróg 100
jałówka 50	krowa 100	2 krowy 200
Razem 848	Razem 2342	Razem 5114

(gospodarstwo to nie wystarcza
na żywienie rodziny)(gospodarstwo to jest w zasa-
dzie samowystarczalne)

Spożycie roczne na głowę.

2 kg. mięsa kupnego zł.	3.—
200 kg. żyta	„ 28.—
4 kg. masła	„ 12.—
300 lit. mleka	„ 75.—
2½ kg. cukru	„ 4.20
3 lit. spirytusu	„ 42.—
8 q ziemniaków	„ 32.—
4 kg. tytoniu	„ 48.—
5 kg. soli	„ 1.75
50 kg. kapusty	„ 2.—
25 kg. słoniny	„ 50.—
10 litr. nafty	„ 7.—
1½ kg. mydła	„ 1.80

ubranie	„ 40.—
3 pary bielizny	„ 24.—
obuwie	„ 25.—
czapka	„ 2.—
52 pud. zapalek	„ 5.20
Razem:	zł. 402.95

Handel

We wsi są 3 małe sklepy.

Rada gminna i podatki.

Rada gminna składa się z 9 zwolenników B. B.
W. R. i 3 str. narodowego. Budżet gminny Stra-

chówki wynosi 36.660 zł., z czego przypada na wieś Strachówkę:

samoistny podatek gruntowy	zł. 513,58
dodatek gminny	„ 475,—
dodatek drogowy	„ 475,—
szarwark (obl. teor. w zł.)	„ 380,—

Razem pod. gminne: 1843,58 t. j. zł. 3,87 na głowę

podatki gminne	zł. 1843,58
„ państwowe	„ 972,—
„ państw. dod.	„ 730,—
„ sejmikowe	„ 1159,—

Razem wszystkie podatki: zł. 4704,50 t. j. zł. 9,88 na głowę.

Szkolnictwo.

Jedna szkoła 5-oddziałowa o 2-ch kompletach, zatrudniająca 2 nauczycieli, mająca 142 dzieci. Buduje się nowa szkoła 7-oddziałowa.

Czytelnictwo.

Jest biblioteka szkolna. Jest też powiatowa biblioteka ruchoma. Do wsi przychodzi po jednym egzemplarzu tygodników „Siewu“ i „Gazety Świątecznej“. Oprócz tego przychodzi 1 egz. „Gazety Polskiej“ i miesięcznik „Rycerz Niepokalanej“ (ten ostatni nadany przeważnie bezpłatnie).

Instytucje kulturalne i gospodarcze.

1. Straż ogniowa — 24 członków.
2. Kółko Rolnicze — 50 członków (urządza odczyty, pokazy i konkursy).

Przy kółku istnieje sekcja maszyn, wyposażająca maszyny i narzędzia rolnicze — liczy 17

czł., sekcja uprawy lnu, licząca 20 czł. i koło gospodyń, liczące 20 czł.

Kółko Rolnicze odbudowało, przy udziale Banku Rolnego, 5 sadów wymarżłych w roku poprzednim.

3. Koło Młodzieży Wiejskiej (B.B.W.R.) 30 czł.
4. Koło Obozu Wielk. Polski 50 „
5. Koło przysposobienia rolniczego 30 „
6. Koło przysposobienia wojskowego 32 „
7. Komitet opieki nad dzieckiem 30 „

8. Komitet budowy kaplicy — pomnika ku uczczeniu 10-lecia odparcia bolszewików pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny. Plac pod budowę kaplicy jest ogrodzony i poświęcony przez miejscowego proboszcza, Komitet ten, z powodu nieporozumień, jest nieczynny.

9. Kino, nabyte dla Straży ogniowej, Kółka Rolniczego i Przysposobienia rolniczego.

Wybory.

Przy wybrach w r. 1928 głosy w gminie Strachówka padły w sposób następujący: BB — 199, PPS — 135, Wyzwolenie — 907, Poalej-Sion — 2, Stronnictwo Chłopskie — 464, Komuniści — 3, Blok mniejszości narodowych — 31, lista Katolicko-narodowa — 692, Lista Piasta i Ch. - Dem. — 25.

Wyniki wyborów za rok 1930 nie zostały dotychczas ogłoszone. Prawdopodobnie największą ilość głosów uzyskał Blok Bezpartyjny, później Centrolew, wreszcie Stronnictwo Narodowe, pozatem pewna ilość głosów padła i na inne stronnictwa.

Źródła.

Materiałów do powyższej pracy dostarczyli: p. Bronisław Laszczka, wójt gm. Strachówka, p. Stanisław Leszkiewicz sekretarz tejże gminy i p. Jan Wereszczyński, wł. dworu w Strachówce.

Witold Trzeciński.

Sprawy bieżące

POWOŁANIE KOMISYJ OSZCZĘDNOŚCIOWYCH DLA ZWIĄZKÓW KOMUNALNYCH.

W myśl art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 października r. b. w sprawie obniżenia kosztów administracji komunalnej (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 777) powołane być mają komisje oszczędnościowe w celu postawienia wniosków co do ewentualnego obniżenia kosztów administracji ogólnej i kosztów administracji przedsiębiorstw komunalnych w poszczególnych związkach komunalnych ponad granice minimalne, określone w art. 1 tegoż rozporządzenia, oraz co do ewentualnego obniżenia kosztów administracji działów specjalnych.

Celem wprowadzenia w życie powyższego postanowienia Ministerstwo Spraw Wewn. pismem z dnia 31.X r. b. Nr. SF. 1/5/9 zarządziło co następuje:

1. W ciągu 7 dni od daty otrzymania niniejszego okólnika przedstawić mają wojewodowie Ministerstwu Spraw Wewnętrznych po dwóch kandyda-

tów (z podaniem zawodu i adresu) na przewodniczących wojewódzkich komisji oszczędnościowych, zaś wojewodowie poznański i pomorski nadto po dwóch kandydatów na przewodniczących komisji oszczędnościowych związków komunalnych poznańskiego i pomorskiego.

2. Niezwłocznie po otrzymaniu niniejszego zarządzenia wezwą wojewodowie przewodniczących wydziałów powiatowych, aby przedstawili im w terminie 7-dniowym po dwóch kandydatów na przewodniczących powiatowych komisji oszczędnościowych. Równocześnie zwrócą się wojewodowie do prezesów izb skarbowych o wyznaczenie delegatów do wojewódzkich komisji oszczędnościowych (w województwach poznańskim i pomorskim — nadto do komisji oszczędnościowych dla wojewódzkich związków komunalnych), zaś wojewodowie w Poznaniu i Toruniu wezwą miejscowe izby: rolniczą i przemysłowo-handlową do wyznaczenia po dwóch przedstawicieli płatników do komisji dla wojewódzkich

związków komunalnych. Poza tem wezwą wojewodowie przewodniczących wydziałów powiatowych, aby zwrócili się niezwłocznie do naczelników urzędów skarbowych o wyznaczenie przedstawiciela do powiatowej komisji oszczędnościowej. Wyboru jednego z kandydatów na przewodniczącego powiatowej komisji oszczędnościowej dokonają wojewodowie w ciągu następných dni 7 i prześlą na ręce przewodniczących wydziałów stosowne dekrety dla powołanych kandydatów.

3. W terminie 14-dniowym od daty otrzymania niniejszego pisma powinny wydziały wojewódzkie wybrać po 4 przedstawicieli płatników podatków do wojewódzkich komisji oszczędnościowych, zaś wydziały powiatowe — po 3 przedstawicieli płatników podatków do powiatowych komisji oszczędnościowych.

4. Wszelkie czynności, związane z powołaniem do życia wojewódzkich i powiatowych komisji oszczędnościowych oraz komisji dla wojewódzkich związków komunalnych poznańskiego i pomorskiego powinny być dokonane w takim terminie, aby komisje mogły rozpocząć swoją działalność po upływie 3 tygodni od daty otrzymania niniejszego pisma. Po upływie 4 tygodni od tejże daty mają wojewodowie donieść Ministerstwu o zorganizowaniu powyższych komisji oraz podadzą skład personalny wojewódzkich komisji, oraz komisji dla wojewódzkich zw. komun.

5. Odpowiedniego lokalu oraz niezbędnej dla urzędowania komisji pomocy technicznej dostarczą komisjom wojewódzkim — urzędy wojewódzkie, komisjom powiatowym — wydziały powiatowe, przy czem powstałe stąd koszty rozkłada się na związki komunalne, których prace komisji bezpośrednio dotyczą, w stosunku do wysokości budżetów zwyczajnych tych związków w r. b. Komisje dla wojewódzkich związków komunalnych poznańskiego i pomorskiego funkcjonować będą w lokalach tychże związków i na ich koszt.

6. Komisję zwołuje na posiedzenia przewodniczący, powiadamiając równocześnie o porządku dziennym posiedzenia; termin następnego posiedzenia oraz jego porządek dzienny może być również ustalony na posiedzeniu komisji.

7. Dla prawomocności uchwał komisji konieczna jest obecność przynajmniej połowy liczby członków komisji, wliczając w tę liczbę również przewodniczącego. Wnioski komisji uchwalane są większością głosów, w razie równości głosów przeważa głos przewodniczącego.

8. Na pierwszym swem posiedzeniu komisja ustali kolejność, w jakiej badana będzie gospodarka poszczególnych związków komunalnych, objętych działalnością komisji, oraz podział pracy pomiędzy poszczególnych członków komisji.

9. Dla wykonania swych zadań może komisja w wyjątkowych wypadkach na koszt odnośnych związków komunalnych powoływać rzeczoznawców.

KTO JEST WŁAŚCIWYM DO ROZSTRZYGANIA ODWOŁAŃ OD DECYZYJ ZW. KOM. W SPRAWACH WYMIARU UPOSAŻEŃ.

Jeden z pp. Wojewodów województw południowych zwrócił się do M. S. Wew. o wyjaśnienie w wyżej

wymienionej sprawie. Min. Spr. Wew. pismem z dn. 19.X.32 r. Nr. SS. 83/49/1 wyjaśniło: ponieważ charakter stosunku służbowego pracowników komunalnych na terenie województw południowych w myśl orzecznictwa Najwyższego Trybunału Administracyjnego jest prywatno - prawny, wszelkie roszczenia tych pracowników, powstałe na tle stosunku służbowego, a więc i roszczenia dotyczące wymiaru uposażeń, należą do orzecznictwa sądów powszechnych. — § 27 rozp. Prez. R. P. z dn. 30.XII.24 r. (D. U. Nr. 118, poz. 1073) daje władzom nadzorczym prawo uchylania decyzji związków komunalnych niezgodnych z postanowieniami tego rozporządzenia w drodze nadzoru, ewentualnie rozstrzygnięcia odwołań związków komunalnych, — odwołania jednak pracowników komunalnych podlegają orzecznictwu sądów powszechnych.

PRZEPISY MIEJSCOWE W SPRAWIE OPLAT ZA CZYNNOCI WYKONYWANE PRZEZ WYDZIAŁY POWIATOWE PRZY UDZIELANIU POZWOLEŃ BUDOWLANYCH.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przesłało wszystkim p.p. wojewodom, z wyj. śląskiego wzór przepisów miejscowych o opłatach za czynności urzędowe, związane z wydawaniem przez wydziały powiatowe pozwoleń na roboty budowlane i na użytkowanie budynków, w celu zalecenia wydziałom powiatowym do zastosowania się przy opracowaniu wspomnianych przepisów. Wzór ten jest następujący:

Z a r z ą d z e n i e.

z dnia..... 1932 r.

Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie opłat za czynności wykonywane przez wydział powiatowy (lub wydziały powiatowe) w.....

Na podstawie art. 415 oraz art. 410 p. 12 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202) na wniosek wojewody..... oparty na uchwałę (uchwałach) sejmiku (sejmików)..... z dnia..... wydaje się następujące miejscowe przepisy w sprawie opłat za czynności, wykonywane przez wydział powiatowy (wydziały powiatowe)..... przy wydawaniu pozwoleń na budowę i na użytkowanie budynków.

§ 1.

Opłaty w myśl niniejszych przepisów mają być pobierane za następujące czynności:

a) za sprawdzenie na gruncie warunków projektowanej budowy albo zgłoszonych robót, o ile takie sprawdzenie jest potrzebne,

b) za rozpatrzenie projektu (planu) budowy i udzielenie pozwolenia na budowę w myśl art. 333 prawa budowlanego.

c) za rozpatrzenie prośby o pozwolenie na budowę i udzielenie takiego pozwolenia w wypadkach, przewidzianych w art. 334 prawa budowlanego,

d) za rozpatrzenie zgłoszenia robót, niewymagających pozwolenia (art. 335 prawa budowlanego),

e) za oględziny budowy wskutek zgłoszonej prośby o pozwolenie na użytkowanie,

f) za rozpatrzenie prośby i pozwolenie na użytkowanie i udzielenie takiego pozwolenia,

g) za sprawdzenie na gruncie istniejącego stanu rzeczy wskutek zgłoszonej prośby o pozwolenie na rozebranie budynku lub jego części.

§ 2.

Za sprawdzenie na gruncie warunków projektowanej budowy, albo zgłoszonych robót (§ 1 p. a) pobiera się.....

§ 3.

Za rozpatrzenie projektu (planu) budowy i udzielenie pozwolenia na budowę w myśl art. 333 prawa budowlanego (§ 1 p. b) pobiera się i

a) w wypadkach, gdy potrzebne są obliczenia statystyczne po ..... od każdego formatu (sekcji) projektu, którego dotyczą obliczenia, i tyleż od każdej strony obliczeń, i po ..... od każdego z pozostałych formatów.

b) w wypadkach, gdy nie zachodzi potrzeba obliczeń statystycznych — po ..... od każdego formatu (sekcji) projektu.

Za rozpatrzenie projektu (planu) zamierzonego budowy i udzielenie pozwolenia na budowę według tego projektu policza się:

a) w wypadkach, gdy projekt zamienny nie zawiera zmian w kubaturze zatwierdzonego uprzednio projektu po ..... od każdego formatu (sekcji) projektu,

b) w wypadkach, gdy projekt zamienny zawiera zmiany w kubaturze zatwierdzonego projektu po ..... od każdego formatu (sekcji) projektu.

§ 4.

Za rozpatrzenie prośby o pozwolenie na budowę i udzielenie takiego pozwolenia w myśl art. 334 prawa budowlanego (§ 1 p. c.) pobiera się .....

§ 5.

Za rozpatrzenie zgłoszenia o robotach niewymagających pozwolenia (§ 1 p. d) pobiera się .....

§ 6.

Za oględziny budowy wskutek zgłoszonej prośby o pozwolenie na użytkowanie (§ 1 p. e) pobiera się .....

§ 7.

Za rozpatrzenie prośby o pozwolenie na użytkowanie budynku lub urzędzania i za udzielenie takiego pozwolenia (§ 1 p. f) pobiera się .....

§ 8.

Za sprawdzenie na gruncie istniejącego stanu rzeczy wskutek zgłoszonej prośby o pozwolenie na rozebranie budynku lub jego części pobiera się od każdego budynku lub jego części:

- a) parterowego mieszkalnego .....
- b) piętrowego mieszkalnego .....
- c) parterowego gospodarskiego i wogóle niemieszkalnego .....
- d) piętrowego gospodarskiego i wogóle niemieszkalnego .....

§ 9.

Oplaty wymienione wyżej w §§ 2 — 7 powinny być wnoszone do powiatowej kasy komunalnej:

- a) oplaty, przewidziane w §§ 3, 4, 5 i 7 przed wniesieniem odnośnego podania, bądź zgłoszeniem prośby,
- b) oplaty, przewidziane w §§ 2, 6 i 8 na żądanie wydziału powiatowego.

Dowód uiszczonej opłaty w wypadkach, przewidzianych wyżej w punkcie a), winien być załączony do podania, w wypadkach zaś przewidzianych w punkcie b) powinien być przedstawiony w terminie, wyznaczonym przez wydział powiatowy.

§ 10.

W razie nieuiszczenia przez interesowanego ustanowionej opłaty, lub niecałkowitego uiszczenia tejże, wydział powiatowy wezwie interesowanego do uiszczenia, bądź uzupełnienia opłaty, wstrzymując się do czasu takiego uiszczenia albo uzupełnienia z wykonaniem czynności, za które wymaga się opłaty.

§ 11.

Od opłat, przewidzianych w niniejszych przepisach, wolne są wszelkie instytucje samorządu terytorjalnego.

Ponadto wydział powiatowy może zwolnić od przewidzianych w niniejszych przepisach opłat, bądź zmniejszyć te opłaty w wypadkach zasługujących na uwzględnienie, szczególnie gdy podlegające opłacie czynności mają być dokonane w interesie instytucji społecznych.

§ 12.

Przepisy niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Wojewódzkim.

CZY BADANIE ZWIERZĄT RZEŹNYCH I MIĘSA NALEŻY DO „WŁASNEGO“ CZY „PORUCZONEGO“ ZAKRESU DZIAŁANIA GMINY MIEJSKIEJ.

Rada miejska jednego z miast wydzielonych na terenie b. zab. ros. uchwaliła przepisy normujące sposób sprawdzania oznakowania mięsa przywozowego. Odnośny wojewoda zmienił uchwałę rady miejskiej w drodze nadzoru i powołał się jako na podstawę prawną na postanowienie art. 31 p. 4 rozp. Prez. R. P. z dn. 19.I.1928 r. o org. i zakresie działania wł. adm. ogólnej. Rada miejska odwołała się do Min. Spr. Wewn., które decyzją z dn. 24.II.1932 Nr. SS. 113/2/2 uchyliło decyzję wojewody jako opartą na niewłaściwej podstawie prawnej. Min. Spr. Wewn. stanęło na stanowisku, iż czynności wykonywane przez gminę miejską w zakresie badania zwierząt rzeźnych i mięsa spełniane są przez gminę miejską we „własnym“ a nie „poruczonego“ zakresie działania i że z tego powodu p. 4 art. 31 powołanego wyżej rozp. Prez. R. P. z 19.I.1928 nie może mieć tu zastosowania, gdyż uprawnienia nadzorcze władz państwowych w zakresie własnym gminy miejskiej mogą opierać się jedynie na postanowieniach zawartych w art. 63 — 70 dekretu o sam. miejskim z dn. 4.II.1919 r.

Przesłanki, na których Min. Spr. Wewn. oparło swe stanowisko, są następujące: badanie zwierząt rzeźnych i mięsa normuje rozp. Prez. R. P. z dn. 22.3.28 r. (D. U. Nr. 38, poz. 361). Badanie to w myśl art. 8 tegoż rozp. należy do zakresu gminy. Celem badania zwierząt rzeźnych i mięsa jest ochrona zdrowia ludności. W myśl p. 7 art. 11 dekretu o sam. miejskim do zakresu „własnego“ gminy miejscowej należy ochrona zdrowotności jej mieszkańców. Wobec powyższego gmina miejska sprawuje czynności związane z badaniem zwierząt rzeźnych i mięsa w zakresie „własnym“, a nie „poruczonego“. Art. 31 p. 4 rozp. Prez. R. P. z dn. 19.I.28 r. uprawnia wojewodę do nadzoru w zakresie państwowej administracji ogólnej, a więc, — o ile chodzi o gminy, — w zakresie poruczonego.

INTERPRETACJA ART. 11 ROZP. PREZ. R. P. Z DN. 24.II.28 R. O ODPOWIEDZIALNOŚCI DISCYPLINARNEJ FUNKCJ. PUBLICZNYCH.

Na skutek powstałych wątpliwości na tle art. 11 rozp. Prez. R. P. z dn. 24.II.28 r. o odpowiedzialności dyscyplinarnej funkcj. publicznych (Dz. Ust. Nr. 24, poz. 206) Min. Spr. Wewn. pismem z dnia 14.X.1932 r. Nr. SS. 85/31/1 wyjaśniło:

1) w myśl art. 11 ustęp przedostatni rozp. Prez. R. P. z 24.II.28 r. władza dyscyplinarna może w orzeczeniu o wydaleniu przyznać członkom rodziny wyda-

lonego stały zasiłek na utrzymanie, który jednak nie może przewyższać ich normalnego zaopatrzenia wdowiego lub sierociego. Z powyższego wynika, iż wysokość zasiłku ograniczona jest do wysokości normalnego zaopatrzenia wdowiego lub sierociego.

Nie jest koniecznym, by stosunek pomiędzy zasiłkiem przyznany żonie, a zasiłkiem przyznany dzieciom był równy stosunkowi określonym art. 62 ustawy emerytalnej pomiędzy pensją wdową a pensją sierocą. Wymieniony wyżej art. 11 stanowi jedynie, iż zasiłek dla żony nie może przekraczać jej normalnej pensji wdowiej, zasiłek zaś dla dzieci nie może przekraczać ich normalnych pensyj sierocych. Dla sprawdzenia czy warunek art. 11 o maksymalnej granicy zasiłku nie został przekroczony, należy obliczyć, jaką kwotę wynosiłaby normalna pensja wdowa oraz normalna pensja sieroca i czy kwoty przyznanych zasiłków żonie i dzieciom nie przekraczają kwot pensji wdowiej i sieroczej. — Sam fakt, iż władza dyscyplinarna w swym orzeczeniu określiła wysokość zasiłku w formie pewnego procentu od poborów w służbie czynnej wydalonego, nie powoduje wadliwości orzeczenia z art. 11 wymienionego rozporządzenia, gdyż sposób określenia wysokości zasiłku nie został żadnym przepisem unormowany.

Władza dyscyplinarna może przyznać zasiłek żonie oraz dzieciom jedynie w tym wypadku, gdy wydalony, w chwili wydalenia, posiada prawo do zaopatrzenia emerytalnego i został pozbawiony go w myśl p. 4 art. 11 rozp. Prez. R. P. z 24.II.28 r. na skutek orzeczenia dyscyplinarnego. Stanowisko takie wypływa z tego, iż prawo do pensji wdowiej i sieroczej jest prawem pochodnym, zależnym od nabycia praw emerytalnych przez męża względnie ojca (art. 60 ustawy emerytalnej). Żona i dzieci funkcjonariusza, z którym rozwiązano stosunek służbowy nie wskutek orzeczenia dyscyplinarnego i którym nie nabył jeszcze praw emerytalnych, nie mają prawa do pensji wdowiej lub sieroczej. Ponieważ zaś intencją zasiłku było zabezpieczenie (i to tylko w pewnych wypadkach) żony i dzieci przed skutkami kary dyscyplinarnej wymierzonej mężowi względnie ojcu, — przeto przyznawanie zasiłków żonie i dzieciom, których mąż względnie ojciec nie nabył praw emerytalnych a został wydalony ze służby w drodze dyscyplinarnej, stwarzałoby niczem nieusprawiedliwiony przywilej.

2) Wymiar kary dyscyplinarnej, przewidzianej w p. 3 art. 11 rozp. Prez. R. P. z 24.II.28 r., a mianowicie: przeniesienia w stały stan spoczynku z obniżeniem najwyżej o 50% zaopatrzeniem emerytalnym względnie odprawą, nie stwarza samo przez się prawa do zaopatrzenia emerytalnego, jak to Min. Spr.

Wew. wyjaśniło w odniesieniu do urzędników państwowych okólnikiem Nr. 148 z 21.8.1931 r. (Dz. Urzęd. Min. Spr. Wew. Nr. 11, poz. 230). Kwestję, czy dany funkcjonariusz nabył prawa emerytalne względnie do odprawy oraz w jakiej wysokości, należy rozstrzygać na podstawie postanowień odnośnych ustaw względnie statutów i uchwał, obowiązujących dla danego związku komunalnego.

Władza dyscyplinarna przy wymierzaniu kary winna w myśl art. 12 rozp. Prez. R. P. z dn. 24.II.28 roku mieć na względzie możliwość zastosowania kary w konkretnym przypadku, orzeczenie więc władzy dyscyplinarnej, sprzeczne z postanowieniami odnośnych ustaw względnie statutów lub uchwał danego związku komunalnego, zarówno pod względem samego nabycia prawa do emerytury lub odprawy, jak i ich wysokości, jest wadliwe i winno być zaskarżone przez rzecznika dyscyplinarnego.

ZWALNIANIE OD CŁA ORAZ ODPRAWY CELNEJ PRZESYŁEK POCZTOWYCH Z DARAMI DLA UBOGICH ORAZ WYSTAWIANIE W ZWIĄZKU Z TEM PRZEZ URZĘDY GMINNE ŚWIADECTW UBÓSTWA.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wystosowało do wszystkich p.p. Wojewodów oraz mag. m. stoł. Warszawy w sprawie powyższej pismo okólne Nr. S.S. 114/66/1, z dnia 25.10 treści następującej.

W jednym z najbliższych numerów Dz. Urzędowego Min. Skarbu oraz Monitora Polskiego ogłoszony zostanie okólnik Ministra Skarbu z dnia 20.9.1932 r. L. D. IV. 20407/1/32 w sprawie zwalniania od cła i odprawy celnej przesyłek pocztowych z darami dla ubogiej ludności.

W związku z powyższym Min. Spraw Wewnętrznych prosi pp. Wojewodów (mag. m. st. Warszawy) o zarządzenie, by treść wymienionego okólnika podana została do wiadomości przez ogłoszenie w urzędach gminnych, a to celem dania możności zainteresowanym osobom zaznajomienia się z zawartymi w okólniku postanowieniami. Jednocześnie M. S. W. prosi pp. Wojewodów o zarządzenie, aby urzędy gminne wydawały świadectwa ubóstwa o jakich mowa w tym okólniku, tylko osobom istotnie na to zasługującym i nietrudniącym się handlem używanymi rzeczami, ujawniono bowiem cały szereg wypadków, że zwalniane od cła rzeczy, mające służyć ubogim do własnego użytku, były przedmiotem handlu, co nie może być tolerowane.

REZOLUCJE W ZWIĄZKU Z „TYGODNIEM ROLNICZYM”.

Centralny Komitet „Tygodnia Rolniczego“ opracował projekt rezolucyj dla lokalnych zjazdów rolników. W rezolucjach tych podkreśla się przede wszystkim ciężki stan gospodarczy rolnictwa, spowodowany katastrofalną obniżką cen na płody rolne, przy jednoczesnej słabej obniżce wyrobów przemysłowych, niezbędnych dla rolników.

Z pośród licznych zaprojektowanych rezolucyj — przytaczamy te, które zostały skierowane pod adresem Państwa, a częściowo samorządu terytorjalnego. Według tych rezolucyj należy dążyć do:

„1. a) zasadniczego obniżenia stopy procentowej — w szczególności dozwolonej stopy hankowej i prywatnej, przy zastosowaniu redukcji kosztów pośrednictwa kredytowego;

b) konwersji zamrożonych kredytów krótkoterminowych i średnioterminowych, udzielonych rolnikom i spółdzielniom rolniczym;

c) konwersji kredytów długoterminowych, udzielonych rolnikom i spółdzielniom rolniczym na dłuższy okres amortyzacji z jednoczesnym obniżeniem ich stopy procentowej;

2. a) racjonalnego obniżenia cen towarów przemysłu fabrycznego, niezbędnych w produkcji i dla konsumpcji rolniczej, w szczególności cen usztywnionych przez monopole państwowe i prywatne oraz przystosowanie tych cen do poziomu cen produktów rolnych;

b) ustawowego uprzywilejowania w dostawach dla przemysłu fabrycznego i państwowego, krajowych surowców pochodzenia rolniczego;

c) rewizji polityki traktatowej w kierunku należytego uwzględnienia interesów rolnictwa i jego zdolności eksportowych;

3) Poparcia wszelkimi, stojącymi do dyspozycji Władz Państwa środkami rozwoju i działalności spółdzielni rolniczych, jako najważniejszego czynnika, mogącego wpłynąć najwydatniej na potanie i udostępnienie kredytu w rolnictwie, jak również na zmniejszenie rozpiętości pomiędzy cenami osiąganymi i płaconymi przez ludność wiejską;

4. obniżenia i przystosowania do obecnego poziomu cen produktów rolnych taryfy przewozowej P. K. P., która ustalana na podstawie wysokich cen z roku 1928, utrudnia obecnie a nawet uniemożliwia obrót produktami rolnymi;

5. przeprowadzenia, wzorem Państwa jaknajdalej idących oszczędności w gospodarce instytucji komunalnych, co powinno doprowadzić do zmniejszenia pobieranych opłat i podatków przez te instytucje, a w szczególności do wydatnego zmniejszenia wygórowanych opłat samorządów miejskich, obciążających handel produktami rolnymi;

6. reformy systemu ubezpieczeń społecznych na ziemiach zachodnich i południowych, w kierunku zmniejszenia wynikających stąd obciążeń dla warsztatów rolnych“.

Jednocześnie w/g omawianych rezolucyj uważa się za niezbędne utrzymanie w okresie przejściowym dotychczasowego systemu środków polityki gospodarczej, mających na celu podtrzymanie cen produktów rolnych.

ZJAZD ZWIĄZKÓW MŁODZIEŻY WIEJSKIEJ.

30 października b. r. w sali Klubu Urzędników Państwowych, Nowy-Świat 67 odbył się XIII-ty Zjazd Delegatów Wojewódzkich Związków Młodzieży Wiejskiej „Siew”. Witali Zjazd: p. Nacz. Woyno w imieniu Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, p. Jędrzej Cierniak w im. Min. Wyz. Rel. i Ośw. Publ., p. Feliks Gwiżdż w im. Związku Legionistów, b. wice-minister Maurycy Jaroszyński w im. Związku Powiatów Rzpłitej, p. Szwedowski w im. Związku Obrony Kresów Zachodnich i t. d.

W Zjeździe wzięło udział ok. 300 delegatów z 7-miu województw. Zagaił Zjazd prezes Centralnego Związku Młodzieży Wiejskiej p. inż. Jerzy Ciemniowski, poczem sprawozdanie w imieniu Zarządu złożył p. Stanisław Gierat. Po referacie prezesa organizacji p. t. „Ideologia Związku Młodz. Wiejskiej“ odbyła się dyskusja. Przyjęto deklarację ideową Związku, który uznał za swoje zręby ideowo - organizacyjne: wiejskość, młodzieżowość, samodzielność, apolityczność i państwowotwórczość. Ze sprawozdania wynika, iż Związek skupia w swych ogniwach organizacyjnych ok. 90 tys. członków, pracujących w 2.500 kół. W okresie sprawozdawczym Związek pracował najwydatniej w dziale kulturalno - oświatowym prowadząc ok. 40 Uniwersytetów niedzielnych, w dziale przysposobienia rolniczego, skupiającego ok. 12 tys. młodzieży w 1200 zespołach, uprawiających konkursy hodowlane i wazywnicze, w dziale samorządowym Związek pracował w kierunku teoretycznego i praktycznego przysposobienia sił przedwodniczych do pracy w tym zakresie na terenie starszego społeczeństwa.

Zjazd przyjął cały szereg wniosków. Między innymi uchwalono przyjąć zmienną dewizę, zawartą w deklaracji ideowej: „Dobro Państwa dla młodzieży wiejskiej jest najwyższym prawem“. Odnośnie prac na terenie międzynarodowym

wym uchwalono wszcząć akcję skupienia w ramach organizacyjnych nie tylko młodzieży słowiańskiej, ale i młodzieży wiejskiej bloku państw rolniczych basenu Bałtycko - Czarnomorskiego. Wieczorem odbyła się wieczornica, w której wzięły udział Koła Młodzieży Wiejskiej, które odśpiewały i zainscenizowały kilka pieśni ludowych. Słowo wstępne wygłosił p. wiz. Jędrzej Cierniak.

DZIAŁALNOŚĆ WYDZIAŁÓW WOJEWÓDZKICH W 1931 ROKU.

Rok 1931 był czwartym z kolei rokiem spóldziałania wojewódzkich organów kolegjalnych z wojewodami w wykonywaniu zadań administracji ogólnej. Działalność Wydziałów Wojewódzkich w ogólnych zarysach charakteryzuje następujące zestawienie:

L. p.	Województwo	Odybyto posiedzeń	Ogółem rozpatrzone sprawy	Załatwiono z głosem	
				stanowczym	do-radczym
1	Białostockie	11	884	800	84
2	Kieleckie	Wydział wojewódzki nie funkcjon. z pow. rozwiąz.			
3	Lubelskie	13	1358	1302	56
4	Łódzkie	8	2225	2169	56
5	Warszawskie	8	1543	1445	98
6	Nowogródzkie	9	403	366	37
7	Poleskie	9	136	124	12
8	Wileńskie	17	744	709	35
9	Wolyńskie	18	1293	1213	80
10	Krakowskie	42	2325	2046	229
11	Lwowskie	17	1697	1482	215
12	Stanisławowskie	6	906	742	64
13	Tarnopolskie	13	663	546	117
14	Pomorskie	7	671	606	65
15	Poznańskie	12	1881	1881	—

Pod względem ilości odbytych posiedzeń na pierwszym miejscu stoi województwo krakowskie (42), następnie idą województwa: wolyńskie (18), wileńskie (17), lwowskie (17). Najmniejsze ilości posiedzeń odbyły wydziały wojewódzkie w województwie stanisławowskim (6), pomorskim (Izba wojewódzka (7)).

Pod względem ilości załatwionych spraw przy współudziale wydziału wojewódzkiego na pierwsze miejsce wysuwają się województwa: krakowskie (2325), łódzkie (2225). Najmniejsza ilość spraw załatwiły wydziały wojewódzkie województw: poleskiego (136) i nowogródzkiego (403). O ile chodzi o sprawy załatwiane przez wydziały wojewódzkie z głosem stanowczym, są to głównie sprawy wymienione w 7-miu punktach art. 55 rozp. Prez. Rzeczypospolitej z dnia 19.I.1928 roku oraz sprawy przewidziane w art. 109 cytowanego rozporządzenia.

Pierwszą grupę spraw z art. 55 stanowią sprawy zatwierdzania uchwał organów samorządowych w takim zakresie, w jakim to prawo przysługiwało przed wejściem w życie rozporządzenia z dnia 19.I.1928 r. wojewodzie samemu lub wojewodzie w porozumieniu z prezesem Izby Skarbowej.

Drugą grupę stanowią sprawy rozstrzygnięcia w toku instancji odwołań od orzeczeń i zarządzeń organów powiatowych związków komunalnych i miast wydzielonych z powiatu pod względem administracji samorządowej.

Trzecią grupę stanowią sprawy rozstrzygnięcia odwołań w toku instancji od orzeczeń, zarządzeń, które w niższej instancji zostały lub powinny być wydane przy udziale kolegjalnym, o ile według obowiązujących przepisów takie odwołanie jest dopuszczalne.

Czwartą grupę stanowią sprawy: sprawowania nadzoru

nad związkami komunalnymi w takim zakresie, w jakim według obowiązujących przepisów przed wydaniem rozp. z dnia 19.I.1928 r. — nadzór ten należał do wyłącznej kompetencji wojewody.

Do piątej grupy należą sprawy orzekania we wszystkich sprawach, które w myśl obowiązujących przepisów przed wyd. rozp. Prez. Rzplitej z dn. 19.I — są, lub mogą być przekazane decyzji wojewody w zastępstwie organów samorządu wojewódzkiego.

Szóstą grupę spraw stanowią sprawy orzekania we wszystkich sprawach zastrzeżonych przez ustawy i rozporządzenia wyraźnie wydziałowi wojewódzkiemu.

Siódmą grupę stanowią sprawy określania sposobu wykonywania uchwał rady wojewódzkiej w sprawach, w których ona współdziała z głosem stanowczym.

Z DZIAŁALNOŚCI SAMORZĄDU POWIATOWEGO W PIOTRKOWIE.

W sprawozdaniu samorządu powiatowego za rok ubiegły czytamy, że pomimo trudności gospodarczych, jakie przyniosł obecnie kryzys, „najważniejsze i najkonieczniejsze działania gospodarki samorządowej zostały utrzymane, a cały budżet jest wykonany w 89,5%“.

Stan majątkowy samorządu powiatowego na dzień 1.IV. 1932 r. przedstawia się, jak następuje:

suma aktywów wynosi	979.546 zł.
obciążenia aktywów	597.279 „
czysty majątek bez wartości fermy i bez nadwyżki budżetowej	371.426 „

czyli o 30.263 więcej niż 1.IV.1931 r.

W obciążeniach wymieniono pomiędzy innymi saldo długów długoterminowych w sumie 101.618 zł., a więc o 34.436 zł. mniej, aniżeli w roku ubiegłym. Razem obciążenie z tytułu pożyczek wynosi 207.618 zł.

Gospodarka drogowa. Ze sprawozdania gospodarki drogowej charakterystyczną jest działalność samorządu na terenie dróg gminnych. Dzięki zainteresowaniu się samorządu powiatowego temi drogami, w powiecie piotrkowskim jest już 177 kilometrów dróg gminnych bitych i 123 km. dróg żwirowanych. Obecnie wykonano nowych rowów na przestrzeni 66 km. Odczyszczono rowów na przestrzeni 84 km. Wybudowano szosowanych i brukowanych dróg razem 15 km., wyżwirowano 11,5 km. Na budowę dróg wydano w gotówce 104.810 złotych, na żwirowanie 4.817 złotych, na budowę mostów i przepustów 17.650 złotych, na naprawę mostów 4.740 zł. i na sadzenie drzewek 1.100 złotych.

Budowa dróg powiatowych. W roku sprawozdawczym wykonano odcinek drogi powiatowej między Wólką Łękawską i Łękawą długości 1.660 km.

Oświata. Z działalności oświatowej na wyróżnienie zasługuje subsydjowanie budownictwa szkolnego wioskowego, prowadzonego przez gromady wiejskie. Kredyty na powyższe cele przyznano następującym gromadom wiejskim: Zarnowicy 1.350 zł., Bykom 3.400 zł., Krzepczowi 2.230 zł., Klukom 1.590 zł., Łękińsku 600 zł., Wolborzowi 5.000 zł., Żywocinowi 1.500 zł., Zdieszulicom 500 zł., Budkowowi 100 zł., Proszeniu 200 zł., Oprzęzowi 750 zł., Szydłowowi 1.500 zł., Rozprzy 3.000 zł. Razem wydano na akcję budownictwa szkolnego wioskowego 21.758 złotych.

Charakterystycznym jest właśnie w tym powiecie starania się gromad o wybudowanie budynków szkolnych. Rozumie się, że nie są to budynki luksusowe, ale w każdym bądź razie lepsze, niż mogły by się w tych wioskach znaleźć lokale dla szkół w domach wynajętych. Widzimy z tego, że nawet

w dzisiejszych niesłychanie trudnych czasach wysiłki zainteresowanych rodziców przy pomocy samorządu powiatowego może okazać się skutecznym.

Popieranie rolnictwa. Z dziedziny popierania rolnictwa specjalnie na uwagę zasługuje akcja likwidacji nieużytków. W okresie sprawozdawczym zalesiono nieużytków stanowiących własność gminną 11 morgów, własność gromadzką 87 morgów, własność indywidualną większą 26 morgów, indywidualną mniejszą 20 morgów. Razem 146 morgów, a od początku prowadzenia tej akcji, t. j. od roku 1925, zalesiono 1.187 morgów.

W okresie sprawozdawczym koszty zalesienia nieużytków wyniosły 1.895 złotych.

Działalność całą samorządu powiatowego cechuje wielką ostrożność, planowość oraz wciąganie do jej działalności najszerszego społeczeństwa. Dlatego samorząd ten, dokonawszy wielu swoich zamierzeń, nie znalazł się w trudnościach finansowych.

OGRÓDKI DZIAŁKOWE W WOJEWÓDZTWIE POZNAŃSKIM.

Poznański Urząd Wojewódzki inicjuje i energicznie popiera zakładanie ogródków działkowych.

Ogródków działkowych istnieje w Poznaniu 16 z 3350 działkami, w Bydgoszczy 3 z 230 działkami, w Gnieźnie 2 z 125 działkami, w Lesznie 1 z 266 działkami, w Ostrowie 2 z 367 działkami, we Wrześni 1 z 90 działkami, w Kościanie 2 z 59 działkami, w Kępnie 1 z 173 działkami, w Rawiczu 1 z 41 działkami, w Szamotułach 1 z 52 działkami i w Pleśzewie 1 ze 145 działkami.

Wskutek zarządzenia Min. Pracy i Opieki Społecznej w r. 1931/32 przeprowadzono dochodzenia, mające na celu zbadanie, które tereny państwowe i samorządowe mogłyby być wykorzystane dla akcji pomocy bezrobotnym przez udzielanie im działek pod uprawę produktów żywnościowych.

KURS DOKSZAŁCAJĄCY DLA PRACOWNIKÓW K.K.O.

Związek Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności w Warszawie wystosował okólnik (Nr. 7) do wszystkich zrzeszonych komunalnych kas oszczędności, zawiadamiając, iż wzorem lat ubiegłych przystępuje również w roku bieżącym do zorganizowania kursu dokształcającego dla pracowników K. K. O.

Tegoroczny kurs ma obejmować przede wszystkim przedmioty praktyczne, natomiast wykłady teoretyczne, będą nosiły charakter jedynie uzupełniający. Program kursów obejmować będzie wykłady z dziedziny buchalterji, organizacji księgowości i biurowości, prawa hipotecznego i handlowego, a w szczególności prawa wekslowego i czekowego, arytmetyki handlowej, politycznej i t. p. Poza tem ma być gruntownie przerobiony nagromadzony w ciągu ostatnich czasów materiał z zakresu ustawodawstwa gospodarczego oraz niektórych działów nowej procedury cywilnej, wchodzącej w życie z dniem 1 stycznia 1933 r., znajomość których dla pracowników kas jest nieodzowną.

Omawiany kurs odbędzie się zapewne w drugiej połowie listopada i zakończy się w początkach grudnia r. b. w okresie 7 — 10 dni. Opłata za przesłuchanie kursu wynosić będzie: od pracowników zrzeszonych kas — zł. 50; od innych słuchaczy — zł. 75. W razie zgłoszenia się większej liczby słuchaczy — opłaty te mogą ulec niższe.

Wiadomości gospodarcze

KURSY WALUT.

(Notowane na giełdzie warszawskiej w dn. 9. XI. 1932 r.).

1 dol. St. Zjedn. — 8.93 zł. — 8.89 zł.
 100 frank. szwajc. — 172.33 — 171.47 zł.
 1 funt. szterl. — 29.35 — 29.65 zł.
 100 frank franc. — 34.91 zł. — 35.09 zł.

PAPIERY PROCENTOWE.

(Notowane na giełdzie warszawskiej w dniu 9. XI. 1932 r.).

4 proc. pożyczka inwestycyjna 96.50 zł. 3 proc. poż. państw. budow. 38.60, zł. 4 proc. państwowa poż. premjowa dolarowa zł. 49.50, 8 proc. Listy Zastawne Banku Gospodarstwa Krajowego 94 zł. (w złotych w złocie = 161.68 zł. obieg.). 8 proc. obligacje Banku Gospodar. Krajowego 94 zł. w zł. w złocie = 161.68 złotych obieg.). 7 proc. Listy Zastawne Banku Gospodarstwa Krajowego 83.25 zł. 7 proc. obligacje Banku Gospod. Krajow. 83.25 zł. 8 proc. Listy Zastawne Banku Rolnego 94.00 (w złotych w zocie = 161.68 złotym obiegowym). 7 proc. Listy Zastawne Bank Roln. 83.25 zł. 4 1/2 proc. Listy Zastawne Ziemskie — 38.00 zł. 8 1/2 proc. obligacje Polskiego Banku Komunalnego III i IV em. — 93 zł.

4 1/2 proc. Listy Zastawne m. Warszawy 44.75 zł. 8 proc. Listy Zastawne m. Warszawy 57.25. 8 proc. Listy Z. m. Piotrkowa 51.25 zł. 8 1/2 proc. Listy Zastawne m. Łodzi 55.25 zł., 8 proc. Listy Z. m. Lublina 48.00. 8 proc. Listy Z. m. Częstochowy 50.25. 8 1/2 proc. L. Z. m. Kielc 52.00
 Akcje Banku Polskiego 88.00 zł.
 Kurs urzędowy 1 grama czystego złota 5.9244 zł.

CENY ZBOŻA.

(Ceny za 100 kg. franko stacja załadowania).
 W dn. 9. XI. 1932 r. Warszawa.

Zyto 16.25 — 16.50 zł.
 Pszenica 26.00 — 27.00 zł.
 Jęczmień 16.00 — 18.00 zł.
 Owies 17.50 — 16.00 zł.

NABIAŁ.

(W dniu 22. X. 1932 r. Warszawa).

Mleko nie zbierane: Cena za 1 litr. mleka w hurcie 0.30 zł.
 Masło: za 1 kg. w hurcie: wyborowe luksusowe 3.50 zł., mleczarskie deserowe II gat. 3.00 zł., mleczarskie solone 3.00 zł., oselkowe 2.50 zł.
 Ceny masła w detalu rozumieją się o 15 % więcej cen hurtowych.
 Jaja świeże za sztukę 0.12 zł.

Wszystkie Instytucje Samorządowe winny umieszczać ogłoszenia (konkursy, przetargi, statuty, obwieszczenia i t. p.) w ich własnym organie, tygodniku „SAMORZĄD“, przysyłając je do Samorządowego Instytutu Wydawniczego Sp. z o. o. w Warszawie.

Warszawa, Świętokrzyska 13.

35-52

Poradnik samorządowy

1. Pytanie: Emer. inspektor sam. gm. w Grybowie, zapytuje, czy — wobec uchwały Rady Pow., iż zaopatrzenie emerytalne pracowników powiatowych ma być regulowane na podstawie ustawy emerytalnej dla funkcjonariuszów państwowych z dnia 11.XII.1923 r. (Dz. U. R. P. z r. 1924 Nr. 6) — należy obecnie stosować do pracowników wymienioną w uchwale ustawę bez późniejszych jej zmian, czy też należy uwzględnić wszystkie nowele, w szczególności także nowelę z r. 1932.

Odpowiedź: Zależy to od treści uchwały Rady Powiatowej oraz jej intencji; jeżeli intencją uchwały było stałe dostosowanie emerytury pracowników powiatowych do emerytury funkcjonariuszów państwowych, to stosować należy ustawę z r. 1923 z późniejszymi jej zmianami. Konkretniej odpowiedzi w danym przypadku udzielić możemy po nadesłaniu Redakcji odpisu uchwały Rady Powiatowej.

2. Pytanie: Jeden z pracowników samorządu powiatowego zapytuje:

1) czy przepisy ustawy z dnia 15 marca 1932 r. (D. U. R. P. Nr. 33, poz. 345) zmieniły postanowie-

nia punktu b § 3 oraz ustępu 3 § 25 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 roku (D. U. R. P. Nr. 118, poz. 1073),

2) czy wobec brzmienia ustępu 3 § 25 rozporządzenia Prez. R. P. z dnia 30 grudnia 1924 r. (D. U. R. P. Nr. 118, poz. 1073) może być całkowicie zniesiony lub zmniejszony dodatek komunalny, jeżeli wynosi więcej niż 15%, a pracownik pobierał go przed wejściem w życie cytowanego rozporządzenia z dnia 30 grudnia 1924 r. i nabył prawa, wymienione w punkcie b § 3 tegoż rozporządzenia.

Odpowiedź: 1) Nowela z 15 marca r. b. nie zmieniła w niczem ani bezpośrednio ani pośrednio wymienionych w pytaniu przepisów rozporządzenia Prezydenta R. P. z 30.XII.1924 r.; w szczególności — jeżeli chodzi o dodatek wyrównawczy z ustępu 3 § 25 rozporządzenia — to prawo dalszego jego poboru wynika nawet z ustępu trzeciego § 1 rozporządzenia w jego nowym brzmieniu („Poza dodatkami, przewidzianymi w niniejszym rozporządzeniu, żadne inne dodatki nie mogą być wypłacane“).

2) Jeżeli pracownik przed wejściem w życie rozporządzenia Prez. R. P. z 30.XII.1924 r. pobierał do-

datek komunalny, przekraczający 15%, a do pracownika tego stosuje się p. b) § 3 oraz ustęp 3 § 25 rozporządzenia, to po wejściu w życie rozporządzenia ten dodatek komunalny zamienił się w dodatek wyrównawczy w myśl ustępu 3 § 25 i przysługuje pracownikowi — jako prawo nabyte — aż do spełnienia się warunku, określonego w tymże ustępie 3 § 25 (do czasu wyrównania jego poborów w chwili wejścia w życie rozporządzenia z poborami, należnymi w myśl tegoż rozporządzenia).

3. Pytanie: Urząd gminy Maleszowa zapytuje, czy wójtowi gminy, pobierającemu 50% uposażenia IX grupy, należą się djety za podróże służbowe w/g IX grupy, czy też zmniejszone o 50%.

Odpowiedź: Pobory w wysokości 50% uposażenia grupy IX pobiera wójt niezawodowy i jest to wynagrodzenie, odpowiadające wartości jego pracy, poświęcanej gminie. Jeżeli jednakże wójt podejmuje podróż w interesach gminy, to koszty tej podróży są niezależne od okoliczności, czy wójt jest zawodowy, czy też nie, w niniejszym przypadku zatem należą się pełne djety według grupy IX i zwrot kosztów podróży.

4. Pytanie: Urząd gminy St. Oleksiniec, powiatu krzemienieckiego, zapytuje:

1) kto jest zobowiązany ponosić koszty utrzymania osoby bezdomnej, umieszczonej przez Wojewódzki Wydział Opieki Społecznej w Domu Pracy Dobrowolnej, gdy osoba ta posiada rodzonych braci, posiadających cały majątek ich ojca, a do którego osoba ta przez zamążpójście lat 20 temu nazad z domu ojca możliwie straciła prawa, po mężu zaś żadnego majątku nie posiada,

2) czy są przepisy prawne, na mocy których Urząd gminy mógłby zmusić do ponoszenia kosztów opieki społecznej krewnych osoby potrzebującej opieki,

3) jakie osoby fizyczne i osoby prawne ma na myśli Art. 4 Ustawy z dnia 16.VIII.23 r. o opiece społecznej.

Odpowiedź: 1) Jeżeli osoba powyższa nie posiada żadnych praw do ojcowizny, a nie posiada także żadnego majątku po mężu, to koszty opieki pokryć musi ta gmina, w której osoba ta posiada prawo do trwałej opieki w myśl ustawy z 16.VIII.1923 r. o opiece społecznej.

2) Do ponoszenia kosztów opieki z tytułu pokrewieństwa obowiązane są te osoby, na których według ustawy cywilnej ciąży obowiązek alimentacji z tytułu pokrewieństwa. Ten zaś obowiązek istnieje między rodzicami i dziećmi (ob. art. 164 — 194 pr. cyw. ros. Tom X, cz. I), między przysposabiającym a przysposobionym (art. 156), między ojcem lub matką nieślubnymi a dzieckiem nieślubnym (art. 132⁴), poza tem także między mężem a żoną (art. 106 oraz 109—117) i między ojcem nieślubnym a matką nieślubną (art. 132⁶ i 7).

3) Osoby fizyczne, o których mowa w art. 4

ustawy o opiece społecznej, są to przedewszystkiem osoby, wymienione w p. 2, zobowiązane do alimentowania, poza tem osoby, które na zasadzie umów lub innych aktów prawnych są zobowiązane do ponoszenia kosztów opieki. Osoby prawne — są to głównie instytucje ubezpieczeniowe (np. Z. U. P. U., Zakład Ubezp. od wypadków), poza tem inne instytucje i związki, posiadające osobowość prawną (np. Państwo w stosunku do inwalidów, do weteranów powstań narodowych i t. p.).

5. Pytanie: Inspektor samorządu gm. na pow. skierniewicki zapytuje, czy kierownik szkoły, zamieszkały przy szkole w jednej z gromad gminy, ma prawo korzystania z działki szkolnej położonej w innej wsi oraz jakie władze są kompetentne do orzekania w sprawach gruntów szkolnych.

Odpowiedź: Według art. 17 ustawy z dnia 17.II.1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 143) o przeznaczeniu gruntów szkolnych, znajdujących się na terenie gminy, na użytek szkół i nauczycieli, w myśl obowiązujących przepisów, decydują organa samorządu szkolnego gminy; dozór szkolny zatem może nauczycielowi, mieszkającemu w jednej wsi gminy, przydzielić grunt szkolny, znajdujący się w obrębie innej wsi tej samej gminy. Od decyzji dozoru szkolnego gmina i nauczyciel mogą odwołać się do rady szkolnej powiatowej, która rozstrzyga ostatecznie.

6. Pytanie: Urząd gminy Opatów zapytuje, czy rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29.2.1932 r. (Dz. Ust. Nr. 19, poz. 133), które obniżyło z 2% na 1½% karę za zwłokę od należności pieniężnych, określoną w art. 53 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23.III.28 r. o postępowaniu przymusowym w administracji (Dz. Ust. Nr. 36, poz. 342), należy stosować do podatków pobieranych na rzecz gminy.

Odpowiedź: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29.II. r. b. nie dotyczy podatków gminnych, bo i wymienione w pytaniu rozporządzenie Prezydenta R. P. nie odnosi się wogóle do danin komunalnych. Kary za zwłokę od zaległych danin komunalnych pobierane są na podstawie ustawy z dnia 31.VII.1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 721), zmienionej częściowo rozp. Prez. R. P. z 17.V.1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 401). Przepisy tej ustawy dotyczą zarówno danin państwowych, jak i komunalnych, kara za zwłokę wynosi 2% i w odniesieniu do danin państwowych może być obniżana przez Ministra Skarbu; w r. ub. została obniżona do 1½%. Ministerstwo Spraw Wewn. zaleciło związkom komunalnym, aby w drodze uchwał organów stanowiących obniżyły stawkę kary za zwłokę od zaległości w samoistnych daninach komunalnych do normy, ustalonej przez Ministra Skarbu w stosunku do danin państwowych.

H. i P.

SAMORZĄDOWY INSTYTUT WYDAWNICZY

SP. Z O. O. W WARSZAWIE

P O L E C A WYDAWNICTWA BIBLIOTEKI SAMORZĄDOWEJ I KOMISY:

	Cena		Cena
1. Prof. A. Pragier: „Zarys skarbowości komunalnej“. Część I-sza i II-ga, dwa tomy, razem..	zł. 4.—	Na r. 1928	„ 2.—
2. Inż. M. Nestorowicz: (Dyrektor Dep. Drogowego) „Sprawa drogowa w Polsce“	„ 1.20	Na r. 1929	„ 2.—
8. Inż. M. Nestorowicz: (Dyrektor Dep. Drogowego) „Zbiór Ustaw i Rozporządzeń Drogowych“ tom I i II	„ 14.—	Na r. 1930	„ 3.—
4. „Zbiór Ustaw i Rozporządzeń Drogowych“ t. III	„ 14.—	Na r. 1931	„ 5.—
5. „Zbiór Ustaw i Rozporządzeń Drogowych“ t. IV	„ 25.—	Na r. 1932	„ 7.—
6. „Zbiór Ustaw i Rozporządzeń Drogowych“ t. V	„ 18.—	28. „Działalność Sejmiku Skierniewickiego. Osiem lat pracy“	„ 2.—
7. „Działalność pow. związ. komun. w dziedzinie zdrowia publicznego“	„ 0.50	29. „Sejmikowe komisje rewizyjne (wzory, regul.)“	„ 0.50
8. „Sadownictwo w Samorządzie Powiatowym“	„ 0.50	30. S. Gliszczyński: „Instrukcja Biurowa dla urzędników gmin wewn. organ. gminy w b. zab. rosyjskim“	„ 1.—
9. A. Bogusławski: „Samorząd w ubiegłym dziesięcioleciu“	„ 0.50	31. K. Windakiewicz: „Prawo o związk. międzykomunalnych“	„ 5.—
10. Skorowidz banków państw. i akcyjnych, Kas Oszczędności, Spółdzielni Kredytowych Rzplitej Polskiej“ nowe wydanie w oprac. Stef. Stan. Kwiatkowskiego	„ 7.—	32. Inż. A. Zaleski: „Drzewa przy drogach“	„ 3.—
11. „Z zagadnień samorządu“	„ 2.—	33. „Zagadnienie organizacji oszczędności“. (Zbiór referatów, wygłosz. na zjeździe Delegatów K. K. O. 1929 r.), cz. I	„ 5.—
12. Inż. Józef Ówkiel: „Znaki Drogowe“	„ 3.20	34. „Zagadnienie organizacji oszczędności“, cz. II	„ 2.50
13. Dr. M. Jaroszyński: „Samorząd terytorjalny w Polsce“	„ 1.50	35. Polak Tadeusz: „Pomoc kredytowa“	„ 2.75
14. Dr. M. Jaroszyński: „Gospodarka gmin wiejskich na tle stanu finansów gminnych“ — oraz „Znaczenie opłat drogowych“ (w jednym tomie)	„ 3.—	36. Inż. W. Marzec: „Administracja i organizacja robót“	„ 12.—
15. J. Bek: „Działalność Rady Powiatowej w Limanowie na polu popierania sadownictwa“	„ 1.50	37. Smerek: „Banki Komunalne w Polsce“	„ 2.50
16. St. Pachnowski: „Przepisy budżetowe dla związków komunalnych“ (obowiązująca instrukcja budżetowa, wzory, wyjaśnienia). Wyczerpane, nowe wyd. w oprac.	„ 5.—	38. B. Markowski: „Z dziejów gospodarki miejskiej w Kielcach“	„ 2.50
17. Z. Pietkiewicz: „Gospodarka miast polskich“	„ 2.50	39. Achilles Rosenkranz: „Opłaty stemplowe, wiążące się z działalnością K. K. O.“	„ 2.—
18. Projekt organizacji prac statystycznych w powiatowych związkach komunalnych. (Odbitka z kwartalnika Statystycznego G. U. S.)	„ 3.—	40. S. Woyzbun: „Historja bankowości“	„ 2.—
19. St. Podwiński: „Bibliografja literatury polskiej o samorządzie terytorjalnym“	„ 2.—	41. M. Turskiego i T. Wolframa: „Polska Tabela Procentowa“ w opracie	„ 10.—
20. St. Podwiński: „Ustrój samorządu powiatowego na terenie b. zaboru rosyjskiego“	„ 1.20	42. Dr. K. Windakiewicz: „Komunalne Kasy Oszczędności w Rzplitej Polskiej“ — za 1 egz.	„ 5.—
21. St. Podwiński: Tabelaryczne zestawienie organizacji sam. terytorj.	„ 8.—	43. A. K. Czyżowski: „Szara Książeczka“ za 1 egz.	„ 1.20
22. St. Podwiński: Wskazówki dl inspektorów samorządu gminnego	„ 6.—	44. K. Kühn: „Zarys programu i metod pracy samorządu ziemskiego“	„ 5.—
23. St. Tomaszewicz: „Zarys zasad naukowej org. pracy“	„ 1.50	45. J. Długokęcki: „Jak zakładać i prowadzić szkolne kasy oszczędności“	„ 1.20
24. Kowalczewski: „Stan mieszkań służby folwarcznej“	„ 3.50	46. B. Brodowski: „Rejestry mieszkańców i meldunki w Polsce“	„ 6.50
25. Inż. Z. Rudolf: „Podstawowe zagadnienia zdrowotne wsi i miasteczek“	„ 1.—	47. K. Tokarski: „Wskazówki dla meldujących się“	„ 0.60
26. Pamiętnik Zjazdu Przedstawicieli Sejmików Powiatowych		48. A. Szczepański: „Ankieta rejestracyjna ludności“	„ 0.80
w roku 1925	„ 2.—	49. B. Bagiński: „Meljoracja w pow. Chełmskim“	„ 5.—
w roku 1926	„ 2.—	50. S. Maltze i W. Feist: „Wskazówki dla urzędów gminnych o prowadzeniu ewidencji koni“	„ 8.—
w roku 1927	„ 1.—	51. J. Roziecki: „Podręcznik dla K. K. O.“	„ 12.—
27. Kalendarz Samorządowy (siedem tomów)		52. K. Prökl: „O zakładach leczniczych“	„ 6.—
Na r. 1926	„ 2.—	53. Dr. E. Wisenberg: „Koszty leczenia w szpitalach b. zab. rosyjskiego“	„ 6.—
Na r. 1927	„ 2.—	54. Fr. Sedlaczek: „Bibliografja dotycząca działalności samorządu w zakresie oświaty pozaszkolnej (1905 do 1.IV.1930)	„ 2.—
		55. S. Woyzbun: „Giełda, przeszłość, organizacja obecna, obroty i t. d.“	„ 8.50
		56. T. Jankowski i St. Przestrzelski: „Prawo o wyrokzeniach oraz Postępowanie Karne Administracyjne“	„ 6.—
		57. Dr. J. Horszowski i Mgr. R. Galster: „Postępowanie Egzekucyjne Władz Skarbowych“ (teksty i objaśnienia)	„ 7.—

U w a g a: przyjmujemy wszelkie zamówienia na książki i czasopisma.

Przyjmujemy zamówienia na pomoce biurowe i materiały piśmienne.

Zamówienia kierować:

SAMORZĄDOWY INSTYTUT WYDAWNICZY Sp. z o. o.

Warszawa, ul. Świętokrzyska 13.

czos. 13458/14/46

TYMCZASOWY WYDZIAŁ POWIATOWY W KAŁUSZU, Województwa Stanisławowskiego

rozpisuje niniejszem

K O N K U R S
na posadę sekretarza Wydziału powiatowego.

Wymagane kwalifikacje: 1) obywatelstwo polskie, 2) nieprzekroczony 40 rok życia, 3) świadectwo zdrowia wystawione przez państwowego lekarza urzędowego miejsca pobytu, 4) wykształcenie wyższe a to: ukończone studia prawnicze z Dyplomem magistra praw, względnie dyplomy uczelni wyższych poświęconych studjom ekonomicznym i naukom społecznym, 5) conajmniej 2 letnia praktyka samorządowa i nieskazitelna przeszłość, 6) znajomość obu języków krajowych.

Do stanowiska tego przywiązane są pobory VII st. st. z ewentualnym przyznaniem dodatku. Posada zostanie nadaną prowizorycznie, a po roku nienagannej służby nastąpić może stabilizacja za zezwoleniem Władz nadzorczych.

Podania z odpisami świadectw szkolnych i dokumentów wraz z własnoręcznie napisanym życiorysem należy wnieść do Tymczasowego Wydziału powiatowego w Kałuszu do dnia 30 listopada 1932 roku.

Posada będzie do objęcia najwcześniej w dniu 1/XII 1932 r. Podania nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.

Przewodniczący Tymczasowego Wydziału powiatowego: (—) *Kostołowski*, Starosta powiatowy.

W związku z nowym okólnikiem Ministra Rolnictwa w sprawie wprowadzenia w życie ustawy z dnia 21 marca 1931 r. o zmianie niektórych przepisów ustawy z dnia 23 marca 1929 r. o opłatach od ogierów nieposiadających świadectw uznania (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 339) uprzejmie zawiadamiamy, iż posiadamy poszczególne rodzaje do druków, wykonane w/g nowych przepisów, po następujących cenach:

Obwieszczenia	za 100 sztuk	4.00 zł.
Spis ogierów. Wzór Nr. 1	za 100 ark.	6.50 „
Zaświadczenie. Wzór Nr. 2	za 100 sztuk	2.50 „
Pokwitowanie. Wzór Nr. 3 w bloczkach po 50, podwójne	za 1 blok	2.00 „
Deklaracje. Wzór Nr. 4	za 100 sztuk	2.50 „
Cyfrowe zestawienie	za 100 ark.	4.00 „
Zaświadczenie ukończenia lat 15	za 100 sztuk	2.50 „
Zaświadczenie wady organicznej	za 100 sztuk	2.50 „
Wezwania przewidziane § 4 instrukcji Min.-Roln. dla zarządów gmin z dn. 12.IV 1931 r.	za 100 sztuk	2.50 „
Instr. Min. Roln. dla zarządów gmin z d. 12.IV 1931 r.	za 100 sztuk	5.00 „

Powyżej wyszczególnione druki wysyłamy na każde żądanie z doliczeniem kosztów przesyłki. Zamówienia kierować pod adresem:

SAMORZĄDOWY INSTYTUT WYDAWNICZY, Warszawa, Świętokrzyska 13

MAGISTRAT m. WIELUNIA, województwa łódzkiego

o g ł a s z a

K O N K U R S

na stanowisko miejskiego lekarza weterynarii rzeźni miejskiej w Wieluniu.

W y m a g a n e:

1) obywatelstwo polskie, 2) dyplom lekarza weterynarii, 3) praktyka weterynaryjna najmniej 1 letnia.

Podania wraz z własnoręcznie napisanym życiorysem i zaświadczeniami z poprzedniej służby należy wnosić do Magistratu m. Wielunia.

Do powyższej posady przywiązane są pobory w/g X stopnia służbowego u p., posada do objęcia od dnia 1 kwietnia 1933 roku.

p. o. Burmistrza i Magistratu m. Wielunia
(—) *J. Jędrzejewski*.